

EUROPARC
ESPAÑA

Praktika onen gida, mendiko lasterketak naturagune babestuetan egiteko.

Babesleak:

Laguntzaileak:

EUROPARC-España. 2016. Praktika onen gida, mendiko lasterketak naturagune babestuetan egiteko. Madril.

Agiri hau EUROPARC-Españaiko lantaldeak egin du, “mendiko lasterketak naturagune babestuetan” nola egin behar diren lantzeko.

Lantaldeko kideak:

José Antonio Abellán Balsalobre. Murtziako Eskualdea.
Carmelo Alonso García. Kanaria Handiko Kabildoa.
Javier Benayas del Álamo. Madrilgo Unibertsitate Autonomoa.
José Antonio Blas. Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa.
Jorge Bonnet Fernández-Trujillo. Tenerifeko Kabildoa.
Jorge Crespo Junquera. Aragoiko Gobernua.
M^a del Val Pérez Nevado. Gaztela-Mantxako Erkidegoetako Junta.
Nuria Domínguez Azpeleta. Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa.
Estela Farias Torbidoni. Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya.
Manuel Fernández Díaz. Murtziako Eskualdea.
Lluís Giner Arnabat. Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa.
Javier Gómez-Limón García. EUROPARC-Españaiko bulego teknikoa.
David Guzmán Otano. Aragoiko Gobernua.
José Antonio Hernández Muñoz. Valentziako Generalitatea.
Arantza Jausoro. Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa.
Goio Larrañaga Arrieta. Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa.
Pedro Millán del Rosario. Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa.
Carlota Martínez Alandi. EUROPARC-Españaiko bulego teknikoa.
Jose María Nasarre Sarmiento. Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa.
Antonio Navarrete Galera. Bartzelonako Diputazioa.
Javier Navarrete Mazariegos. Andaluziako Junta.
Manuel Oñorbe Esparraguera. Ingurumen-arloko aholkularia eta korrikalaria.
Pau Pérez de Pedro. Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa.
Alejandro Pisabarro Madrazo. Kantabriako Gobernua.
Isabel Raventos Gastón. Consorci Parc de Collserola.
Joseba Ruiz de Loizaga. Eusko Jaurlaritza.
Luis Fernando Alonso Sierra. Asturiasko Printzerria.
Nuria Sendrós Rius. Generalitat de Catalunya.
Jordi Soler Insa. Bartzelonako Diputazioa.
Mª Antonia Vanrell. Govern Balear.
Juan Manuel Vicente García. Madrilgo Erkidegoa.
Mikel Zabala Lasa. Gipuzkoako Foru Aldundia.

Praktika onen gida, mendiko lasterketak ingurune natural babestuetan egiteko.

Nork koordinatu dituen lantaldea eta praktika onetarako gida honen argitalpena.

Javier Gómez-Limón García eta Carlota Martínez Alandik.

EUROPARC-Españaiko bulego teknikoa.

ICEI. Mas Ferré finka. A eraikina. Somosaguaseko kanpua.

E-28223 Madril.

T. (34) 91 394 25 22 /51

F. (34) 91 394 24 87

oficina@redeuroparc.org

www.redeuroparc.org

<https://es-es.facebook.com/REDEUROPARC>

@redeuroparc

Talde horri Bartzelonako Diputazioak eta Eusko Jaurlaritzak diru-babesa eman diote eta Espainiako Mendi eta

Eskalada Federazioak (FEDMEk) lankidetzat jarri du.

Aurkibidea.¹

1.	SARRERA.	6
1.1.	Ikus dezagun zer den mendiko lasterketa bat praktika onen gida honetarako.	8
1.2.	Zergatik ingurumen-praktika onen gida bat? Gidaren printzipio hauspo-emaileak.	9
1.3.	Mendiko lasterketak espainiar estatuko naturagune babestuetan.	11
1.3.1.	Datu orokor batzuk mendi-lasterketei buruz eta beste proba batzuei buruz.	11
1.3.2.	Mendiko lasterketak eta beste proba batzuk: autonomia-erkidegoetan zer?	16
1.3.3.	Mendiko lasterketak eta beste proba batzuk: babesguneetan zer?	19
2.	LAN-METODOLOGIA ETA GIDA HONEN EGITURA.	23
3.	1. FASEA. PROBA PLANIFIKATZEA ETA DISEINATZEA.	26
3.1.	Zer egin behar duen proba-antolatzaileak.	26
3.1.1.	Probari buruzko txosten teknikoak.	26
3.1.1.1.	Probaren deskripzio orokorra.	27
3.1.1.2.	Kalteak identifikatu eta zuzentzeko agiria.	34
3.1.1.3.	Korrikalariaren araudia (atal bat ingurumenari buruzkoa izango da).	38
3.2.	Naturagune babestuko administrazioaren zeregina.	41
3.2.1.	Mendiko lasterketa bat baimentzeko irizpideak/jarraibideak.	42
3.3.	Eta korrikalariak zer?	49
4.	2. FASEA. PROBA GAUZATZEA.	50
4.1.	Zer egin behar duen proba-antolatzaileak.	50
4.1.1.	Irizpideak, jarraibideak eta zer egin behar den lasterketa ondo burutzeko.	50
4.2.	Babesguneako administrazioaren zeregina.	52
4.2.1.	Irizpideak, jarraibideak eta zer egin behar den lasterketa ondo burutzeko.	52
4.3.	Eta korrikalariak zer?	52
5.	3. FASEA. PROBA AMAITZEA ETA EBALUATZEA.	54
5.1.	Antolakuntzaren egitekoa.	54
5.1.1.	Irizpideak, jarraibideak eta zer egin behar den lasterketan amaieran eta ebaluaketan.	54
5.2.	Babesguneako administrazioaren zeregina.	54
5.2.1.	Irizpideak, jarraibideak, eta zer egin behar den lasterketaren amaieran eta ebaluaketan.	54
5.3.	Eta korrikalariak zer?	55
6.	PRAKTIKA ONEN FITXA. ADIBIDE BATZUK.	56
7.	ERREFERENTZIA INTERESGARRI BATZUK	71

¹ Azaleko argazkia. Egilea: FEDME.

Beste erreferentzia eta baliabide batzuk	73
8. GLOSARIO	74
ERANSKINAK	77

1. SARRERA.

Arrazoi bategatik edo bestegatik, gizakiok betidanik egin dugu lasterka: ehizako taktikak hobetearren, nonbaitera joateko, notiziak eramateko, ahaleginaz gozatzeko. Lehen Olinpiar Jokoak Kristo aurreko 776an izan ziren. Pentatloia zen orduko probetako bat, eta hain zuzen ere mendiko lasterketa zen haren barruko diziplinetako bat. Garai hartan, “atleta” haiek guztiek balore garrantzitsu batzuk ere bazituzten; hala nola, gorputza gurtzea, lehiarako prestaketa psikologikoa, edo jainkoenganako begiramena. Gero, zibilizazio erromatarrek “*mens sana in corpore sano*” eta antzeko esaerak utzi zizkigun gaurdaino, halako garrantzia ematen baitzion ariketa fisikoari. Historian zehar luze eta zabal aitortu izan da zer-nolako onura fisikoak eta psikikoak dakartzan kirolak; eta, hain izanik gauza erraza, kultura, arraza eta adin guztietako geroz eta jende gehiagok egiten du, era guztietako lekuetan.

Hezkuntza, Kultura eta Kirol Ministerioak 2015ean inkesta bat egin zuen *Espainiako kirol-ohiturak*² aztertzeko hartuta, eta, han agertzen denez, 15 urte baino gehiagoko biztanle guztien erdiak baino gehiagok egin zuen kirola azken urtean (% 53,5ek). Kirola egiten dutenen artean, garbi dago kanpoan egiten diren jarduerak direla gustukoenak. Jendeak gehien-gehien egiten dituen kirolak ez dira futbola, saskibaloia edo tenisa, baizik eta txirrindularitza (% 38,7), igeriketa (% 38,5), ibilaldiak eta mendia (% 31,9) eta arineketan egitea. Joera nagusia hori izanik —kirola kanpoan egitea—, derrigorra da kirol-instalazioak sustatzeko lana ere hartara moldatzea; alegia, kirola ingurune naturalean egitera bideratzea (ibilaldiak, lasterketa, txirrindularitza). Herritarron osasunerako mesede, eta, kostuetan, osasun-sistemari ere mesede. Ildo beretik, kanpoan eta, zehatzago esanda, ingurune naturalean egiten diren lehiaketek geroz eta interes handiagoa pizten dute. 2000. urteaz geroztik hazi eta hazi ari da Espainian egiten diren mendi-lasterketen kopurua. Ohitura berri horretaz iritzi ona dute turismorako eta landa-garapenerako administrazioak eta baita herriek eta eskualdeek ere; lasterketa horiei esker hamaikatxo lurralde ahazturi ari baitzaio atzera balioa ematen. Neurri batean bizia ematen diete, kirol-jarduera horiek gertakari turistiko bereziak bihurtzen baitira lurraldearen izena lau haizetara zabaltzeaz batera eta baita, nolabait, bertakoei berei ere etxean zer duten erakusteaz batera ere. Zalantzarik ez dago mendiko lasterketek bizitasun handia ematen diotela herri txikietako turismoari, ez dira-eta antolatzaileak eta lasterkariak soilik mugitzen; lasterketa ikustera ere jende-mordoxka hurbiltzen baita (senitartekoak asko). Batzuetan, gainera, mendi-bide horiek entrenamendu-zirkuitu finko bihurtzen dira.

Ikus dezagun mendiko lasterketen azken urteotako joera.

- Geroz eta ibilbide ikusgarriagoak aukeratzen dira, natura betea, urruntasuna...
- Geroz eta proba gehiago, mota gehiagotakoak, eta geroz eta parte-hartzaile gehiago.
- Proba luzeagoak eta gogorragoak: mendian barrenago sartzen dira, denbora luzeagoan, eta kalteak eragiteko aukerak ere gehiago dira.
- Ekimen pribatua geroz eta gehiago ari da sartzen proben antolaketan (negoziorako aukera).
- Administrazioak eta beste erakunde batzuk —FEDME bera tartean— hasiak dira ohitura edo jarduera hori arautzen eta ebaluatzen: irizpide eta baldintza batzuk jarri, azterlanak egin, eta hartu beharreko erabakiak hartzen ari dira, proba horiek nola egin arautzeko eta hobeto egiteko.
- Herrietako administrazioek badute interesa horrelako probak egiteko, dirutan ere

² Hezkuntza, Kultura eta Kirol Ministerioa. 2015. *Espainiako kirol-ohiturei buruzko inkesta 2015*. Estadística eta Azterlanetarako Azpizuzendaritza Orokorra, Idazkaritza Orokor Teknikoa. Madril. 183. or.

antzematen delako eta herriaren izena zabaltzen laguntzen dutelako. Landa-garapenaz hitz egiten ariko ginateke, hortaz.

Eskura ditugun datuen arabera, gaur egun, Espainian, 1.900 bat lasterketa egingo dira mendian, denak kontuan hartuta (linealak, trailak, ultra trailak, Km bertikalak eta abar). Asko eta asko ingurune babestuetan egiten dira. Tenerifeko Kabildoak 2014an 60 kirol-ospakizun erregistratu zituen Tenerifeko uharteko babesguneetan. 43, mendiko lasterketak izan ziren, eta, haietako batzuk, Tenerife Blue Trail esate baterako, Teideko Parke Naturalaren zatirik handienean dabilta, 2000 partaide baino gehiagorekin. Guadarrama Mendiko Parke Nazonalean bertan, 2014an 40 proba baino gehiago egin ziren. Batez bestean ia 500 lagunek parte hartzen dute lasterketa horietan. Kalkulatzen da urtean gutxi gorabehera 700.00 lagun ibiltzen dela ingurune naturaletan korrika. Ez da, hortaz, inolako txikikeria. Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioak (FEDMEK) proba horien % 23 kontrolatzen du, berak bere kasa edo bere baitan dituen federazio autonomikoen bitartez. Horrek esan nahi du gainerako % 77a udalek edo beste elkarte, enpresa edo antzekoek antolatzen dutela. Halakoak ez daude kirol-egituretan sartuta, baina badute interesa proba horiek egin daitezen (1. irudia).

1. irudia. Azken urteotan asko ugartu dira mendiko lasterketak, eta baita parte-hartzaileak ere. Egilea: Cano_Fotosports.

Baina bada beste gauza bat ere kontuan hartu beharrekoa. Alegia, lasterketa horietarako afizioa geroz eta handiagoa denez, baliteke naturagune batzuk arriskuan egotea, bazterrik ederrenetarako joera baitago beti, eta, horrek, batzuetan, naturagune babestuak erabiltzea esan nahi baitu. Eta inork ez duenez inoiz elkarrekin gogoeta egiteko lanik hartu, ingurumen-arloko administrazioek emandako baimen bakoitzak bere planteamendua izan du atzetik.

Horregatik guztiagatik, iritzi nagusia da badela lasterketok arautzeko ordua, bi gauzak baitira aintzat hartu beharrekoak, bai kirol horrek sortzen dituen onurak mantentzea, bai probok egiteko erabiltzen diren lekuak jagotea, horretarako baitaude babestuta, zainduta egiteko. Alde horretatik adostasun handia dago ingurune naturalak kudeatzen dituzten administrazioen eta federazioen artean. EUROPARC-España ere izan du kontu hau bere bazkideen artean sortzen ari den kezkaren jakitea, haiek izanik, hain justu, babesguneok kudeatzeko

arduradunak. FEDMEk ere azaldu du baduela kezka proba hauek ez ote diren ondorio kaltegarriak eragiten ari Espainiako mendietan. Eta, horrela, CIMA-2015 Mendizaletasunari buruzko Nazioarteko Kongresuan (FEDMEk antolatua), bururatu zitzaien lantalde bat sortu beharko litzatekeela, babesguneetako mendi-lasterketen gaia jorratzeko eta *“XXI. mendeko mendizaletasunaren erronkei”* erantzun bat topatzeko (kongresuko ondorioetan daude bilduta erronka horiek).

Azkenik, EUROPARC-Españaiko batzarrak, 2015eko ekaineko bileran, **EUROPARC-España lantalde bat** sortzea erabaki zuen arazo hau lantzeko. Talde hori Bartzelonako Diputazioak eta Eusko Jaurlaritzak babesten dute diruz, eta FEDMEk lankidetzat jarri du.

Hona hemen lantalde horren **helburuak**:

- **Aztertzea** ea gaur egun zer dimentsio dauzkaten Espainiako babesguneetan egiten diren mendi-lasterketak.
- **Identifikatzea** ea zer ekimen dagoen jada martxan lasterketa hauek ingurumenean eta ekonomian eragiten dituzten ondorioak arautzeko edo lasterketen jarraipena eta ebaluaketa egiteko.
- Ingurumen-arloko praktika onen **gida bat egitea**, mendiko lasterketak babesguneetan egin behar direnerako.

1.1. Ikus dezagun zer den mendiko lasterketa bat praktika onen gida honetarako.

Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioak (FEDMEk) erregelamenduko 1. artikuluan ditu definiturik mendiko lasterketak: Kirol-espezialitate bat dira, lasterketak hain zuzen ere, mendi txiki, ertain edo altuetan, udan edo neguan, oinez (pausoka edo korrika), ahalik eta lasterren eta naturarekiko begiramenik handienarekin egiten direnak.

Mendiko lasterketak FEDMEren estatutuetako 3. artikuluan daude jasota, eta estatutuok Kiroletako Kontseilu Gorenak onartuta daude eta BOEn argitaratuta (2013-11-04, azken bertsioa).

FEDMEren beste agiri batzuetan bada haien beste ezaugarriren bat ere:

- Lasterketa gutxienez 21 km-koa izango da.
- 34 km baino lehiaketa laburragoetan, gutxienerako gorabehera 1.000 metrokoa izango da.
- 34 km baino lehiaketa luzeagoetan, gutxienerako gorabehera 1.500 metrokoa izango da.
- Bide osoaren % 10 soilik izan daiteke asfalto, zola edo porlan gainetik.
- Bide osoaren % 50 soilik izan daiteke pista zabaletatik (ibilgailuak ibiltzeko modukoak).

Baina zer gertatzen da egitan? Definizio hori labur geratzen dela, oso, naturagune babestuetan egiten diren ekitaldi eta jarduera fisiko-deportibo guztien tipologia eta aniztasuna biltzeko. Eta beste gauza bat ere bai: mendiko lasterketa guztiak ez dira “mendi-lasterketa ofizialak”, eta ez daukate FEDMEren ez oniritzia ez antolaketa arako profesionaltasunik. Horregatik, **kontzeptua bera zabalagotik hartu beharra dago**, gida honen helburuetarako moduan hain zuzen ere, dakartzan irizpideak honako baldintza hauek betetzen dituen **edozein jarduera-motatarako** izan daitezen argibide edo bide-argi: ***babesguneetan taldeka edo antolaturik egitea, eta parte-hartzaileak oinez joatea antolakuntzak jarritako bidetik (pausoka edo korrika); berdin diolarik bideak zein luzera duen edo maldak zer-nolako zailtasuna eragiten duen.*** Hau da, ez, soilik, FEDMEk biltzen dituen probak (mendi-lasterketa linealak, mendiko lasterketa bertikalak, Ultra lasterketak), baita hauek denak ere: ibilaldiak, martxak, maratoiak, krosak, mendiko triatlloiak/maratoiak eta beste kirol-

espezialitate batzuk. Baina ez, hortaz, orientazio-lasterketak eta abentura-raidak, ibilbidea ondo zehaztu gabe izaten dute-eta; edonola ere, garrantzitsua da jakitea —hau ere jartzen du— naturan zer-nolako ondorioak eragiten dituzten.

1.2. Zergatik ingurumen-praktika onen gida bat? Gidaren printzipio hauspo-emailak.

Lehenak, esploratzaileak eta zientzialariak izan ziren; haiek abiatu ziren mendian batetik bestera, bidezidor eta auzo-bideetan hara eta hona. Baina, arian-arian, kirol hutsa ere indarra hartzen hasi zen —gaur mendizaletasuna esaten duguna—, eta geroz eta jende gehiagok egin zuen gora aldera, ea tontorreraino bai, edo norberaren historia eta kultura ezagutu gogoz, edo baserri-girora hurbildu nahian.

Kontu ezaguna da mendizaletasunak hamarkadetan zehar nolako ahaleginak egin dituen mendi-bazter horiek zaintzeko, eta baita nola lagundu duen mendi batzuk naturagune babestu izenda daitezen ere. Baina komeni da gogora ekartzea zergatik dauden naturagune batzuk bereziki babestuta. Izan ere, bereiziki aintzatespen handikoak baldin badira, gure naturako leku erakusgarrienak eta ondoen zainduenak bertan daudelako da, eta, sarri askotan, erraz galtzeko moduko eta ingurumenaren aldetik balio handia duten paisaiak, ekosistemak eta espezieak dauzkatelako. Horregatik, horrelako lekuetan egiten diren jarduera guztiek daukate haien kontserbazioa bermatu beharra, baita mendi-lasterketek ere. Kalterik ez sortzeak eta egindakoak konpontzeak berebiziko garrantzia du babesgune horiek zaintzeko.

Zainketaren aldetik, babes-kategoria edo -figura bakoitzak bere helburuak ditu, eta baita araudi bat eta helburuok erdiesteko neurri batzuk ere. Eta, justu parke nazionalen, mendiko lasterketak ezohiko modura jotzen dira, ez daudelako Sareko Plan Zuzentzailean berariaz arauturik. Egoera horretan, bi dira hitz gakoak: **antolatzea** eta **arautzea**. Horixe da, hain zuzen ere, gida honen planteamendua: ez, horregatik, mendiko lasterketak galaraztea; kontrakoa baizik, bateragarri egitea mendiko lasterketa bera eta mendiko ondarea zaintzea. Nola? Baimena emateko orduan kontrol-helburu objektibo batzuk aplikatuz eta baldintza batzuk jarritz; baina baldintzok, hori bai, beharrezkoa bada, murriztaileak izan ahalko dira.

Denok onartzen dugu naturagune babestuek funtzio garrantzitsuak betetzen dituztela. Aniztasun biologikoari eusten diote, kultura tradizionalen bizitoki dira, kalitateko paisaien babesgune, ur-iturri eta lur emankorren sorleku, eta hamaika animalia- eta landare-espezieren aterpe. Baina gizartearen begietatik ikusita ere funtsezkoak dira, oso, gorputzez eta buruz nasaitzeko; osasuna hobetuz, izpiritua aberastuz eta bizi-kalitatea handituz. Aparteko lekuak dira aisialdirako, jolaserako, kulturarako eta kirolerako. Babesguneek gizarteari eskaintzen dizkieten zerbitzuetan horrek denak dauka leku.

Azken hamarkadotan, babesguneetara joaten den herritarren kopuruak asko egin du gora, eta mota guztietako jarduerak egitera joaten dira gainera (azkeneko kalkuluen arabera, urtean 8.000 milioi bisita egiten ditugu mundu osoko babesguneetara³). Jarduera horien artean, kirolak geroz eta garrantzi handiagoa du. Zehatz-mehatz mendiko lasterketez ari garela, badira jada urte batzuk nahikoa masifikaturik daudela, eta litekeena da aparteko leku horietan ondorio kaltegarriak eragiten aritzea (2. irudia). Adibidez, Mont Blanc-eko Ultra Trailean urtero-urtero 7.000 korrikalari eta 30.000 ikusle batzen dira.

³ Balmfor, A.; Verde J.M.H.; Anderson, M.; Beresford, J.; Huang, C.; Naidoo, R.; Walpole, M. eta Manica, A. 2015. Walk on the Wild Side: Estimating the Global Magnitude of Visits to Protected Areas. *PLoS Biol* 13(2): e1002074. doi:10.1371/journal.pbio.1002074.

2. irudia. Lasterketa batean, korrikalari-prozesioa goi-mendietako bide-zidor batean. Egilea: M. Oñorbe.

Kalteak askotarikoak izan daitezke, eta partaide-kopurua ez da beti lehen-lehenik aintzat hartu beharreko adierazlea. Kalteen zenbaterainokoa neurtzeko orduan beste faktore batzuk ere izan behar dira kontuan, hala nola maiztasuna, jarduera nolakoa den, parte-hartzaileak nolakoak diren eta zein kontzientziaturik dauden, lekuaren ezaugarriak (klima, altuera, malda, luraren ezaugarriak eta motak, landareak eta animaliak, errazen kaltetu daitezkeen elementuak), urtaroa, jarduera non eta noiz, administrazioaren kudeaketa-gaitasuna (baliabideak, langileak, arauak) eta abar. Baina ezin dugu ahaztu leku horiek helburu jakin baterako izendatu zirela: bertako natura eta kultura zaintzeko (3. irudia). Hori dela-eta, agiri honen helburua horixe da, erakunde antolatzaileei, ingurumen-arloko administrazioei eta proba hauetan parte hartzen dutenei irizpide bide-erakusle moduko batzuk ematea, horrelako lasterketak nola egin jakin dezaten eta kirol-proba horiek behar bezala arautzeko oinarri batzuk jartzearen, horretarako aholku batzuk emanaz, irizpide zorrotz batzuk jarritz, edo, beharrezkoa bada, mugak jarritz. Eta, hartara:

- Bi gauzak bateragarri egitea: mendiko lasterketak egitea —baita beste kirol-jarduera batzuk ere— eta babesguneen ondarea zaintzea.
- Babesguneen helburuak eta baloreak jagoten eta zabaltzen laguntzea.
- Antolatzaile, parte-hartzaile, ikusle, herritar eta, oro har, gizartea jabetzea babesguneak zein garrantzitsuak diren gure osasunerako eta bizi-kalitaterako, hamaikatxo gauza ematen diguten aldetik; ingurumen-arlokoak batzuk (edateko ura, haize garbia, aldaketa klimatikoari aurre egiteko modua, uholdeen eta higaduraren kontrola eta abar), baina baita kulturatik eta barne-gogorako ere.
- Oinarri bat izatea —zergatiak zehaztea, elegia— kirol-proba horiek naturagune babestuetan egiteko araudiak onartzeko (BNAP, EKEG, erabilera publikorako planak eta beste zenbait arau).
- Ahalik eta kalterik txikienak eragitea horrelako probak egiten diren babesguneetako natura- eta kultura-baliabideetan. Baita baimenik ez emanda ere, egiaz ikusten baldin bada ezinezkoa dela baliabide horiek babestea (zero alternatiba).
- Korrikalariak eta antolatzaileak gustura geratzeko ahaleginak egitea.
- Kirol-jarduera naturagune babestu batean egite horrek bertako garapenerako balio erantsi bat ekar dezan laguntzea, hau da, landa-ekonomiarekin edo babesarekin

zerikusia duten politikekiko inplikazioa, eta parke natural edo nazional baten irudiarekiko atxikimendua.

- Bateragarritasuna lortzea zilegizko jabetzarekiko, jarduera ekonomikoekiko eta beste erabiltzaile batzuekiko.
- Jende-mugimendu hori aprobetxatzea, lurralde horietara loturik dauden herrien garapen jasangarriaren mesederako. Horrela, errazagoa izango da kirolarien eta bertako jendearen artean konplizitate handiagoa egotea.

3. irudia. Parc Nacional de Aigüestortes i Estany de Sant Maurici (Catalunya). Egilea: J. Gómez-Limón.

1.3. Mendiko lasterketak espainiar estatuko naturagune babestuetan.

1.3.1. Datu orokor batzuk mendi-lasterketei buruz eta beste proba batzuei buruz.

Ingurumen-arloko 20 administrazioek bidalitako informazioa erabili dugu azterketa hau egiteko, denak ere EUROPARC-Españako bazkideak. Diziplina-mota guztietako 1.800 kirol-jarduera baino gehiagori buruzko datuak bidali dituzte. Edonola ere, ekitaldi horietako asko ez dira agiri honetarako aztergai (BTT lasterketak, cani crossak, erromeriak, abentura-raidak, elurretako lasterketak), eta ez ditugu jaso, ez dituztelako gida honetako ez definizioa ez helburuak betetzen. Kaleko lasterketak ere horregatik ez ditugu bildu. Azken batean, proba hauei buruzkoak dira aztertu ditugun datuak: **mendiko lasterketak, ibilaldiak eta ibilbide lineala eta aurretiaz zehaztua duten eta oinez egin behar diren beste talde-ekitaldi batzuk (oinetz: pausoka edo korrika)**. Hainbat diziplina dago kategoriatan horren barruan, esate baterako: trailak, lasterketa linealak, ultra lasterketak, maratoi erdiak, maratoiak, lasterketak, krosak, kilometro bertikalak, ibilaldiak, martxak eta abar (1. taula). Aztertu ditugun ekitaldiak diziplina batekoak edo bestekoak diren jakiteko, probaren izen komertziala hartu dugu aintzakotzat; eta, proba berean diziplina bat baino gehiago baldin badaude (traila, maratokia, kilometro bertikala), diziplina luzeenaren izena erabili dugu.

1. taula. Zenbat lasterketa eta antzeko proba edo diziplina jokatzin diren espainiar estatuko naturaguneetan. Datu orokor batzuk, labur-labur. Iturria: EUROPARC-España. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaiko bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

Probaren edo diziplinaren izena ¹	Guztira zenbat proba	Babesguneetan guztira zenbat proba	Babesguneetatik kanpora guztira zenbat proba	Babesguneetako probetatik, zenbatetan daukagun daturik	Babesguneetako probetatik, datuak % zenbatean	Zenbat parte-hartzaile babesguneetako probetan	Babesguneetako probetan batez beste zenbat parte-hartzaile
Trail	459	411	48	327	79	124.584	381
Maratoia	45	41	4	38	93	20.691	545
Maratoi erdia	24	13	11	8	62	2.350	294
Lasterketa	183	147	36	106	72	35.607	335
Krosa	33	27	6	25	93	6.804	272
Kilometro bertikala	35	32	3	28	88	6.860	245
Martxa	324	313	11	160	51	49.570	309
Guztira	1.103	984	119	692	76	246.466	356

¹**Trail** (FEDMEren arabera, ultra): 42 Km baino gehiago, mendian; **maratoia**: 42 km, mendian; **maratoi erdia**: 22 km, mendian; **lasterketa**: gehienez ere 10 - 12 km, baso-pistetatik edo pista asfaltatuetatik; **krosa**: 10 – 12 km baino gutxiago, mendian; **kilometro bertikala**: irteera eta iritsiera artean 1.000 metro positiboko desnibela (+/- % 5eko tolerantzia), oso mendi aldapatsuan, eta, luzetara, 5 kilometro baino gehiago ez; **martxa**: distantzia mugatua, oinez.

1. taulan ikusten denez, probak, guztira, 1.100 baino gehiago dira. Ziur gara askoz ere proba gehiago ere egiten dela gure naturaguneetan, baina bada ehuneko bat inon erregistraturik ez dagoena eta ingurumen-administrazioek zenbaturik ez daukatena, antolatzaileek —ezjakintasunez agian— ezer esan gabe eta baimena eskatu gabe egiten dituztelako, eta, hortaz, proba horiek erregistratu gabe geratzen dira. “Pirata” probarik ere egiten da, administrazioari informazioa ezkutaturik. Halakoek ere ez dute administrazio-baimenik jasotzen. Naturaguneetan egiten diren mendi-lasterketen zerrenda osatzeko orduan, orokorrean, ingurumen-administrazioek ez dute sistematizazio handirik erabiltzen datuak biltzeko. Eta badira beste gauza batzuk ere kontuan hartu beharrekoak:

- Ez dagoela Errioxako Autonomia Erkidegoko daturik.
- Kanarietatik, hiru uhartek bakarrik eman dituztela datuak: Tenerifek, Kanaria Handiak eta Gomera.
- Balearretatik, Mallorca eta Menorcako datuak besterik ez daukagula.
- Kudeaketa aktibopean dituzten babesguneetan egin diren proben datuak baino ez dutela eman administrazio batzuek (parke, erreserba, paisaia, monumentu); askotan, ez dutela kontuan hartu Natura 2000 Sare barruko kokagunerik, eta balitekeela proba guztien % 50 geratu izatea zenbatetsi gabe.

Gorabehera horiek denak kontuan hartuta, eta espainiar estatuan egiten diren mendi-lasterketei buruz duela gutxi argitaratu diren beste datu batzuk kontuan hartuta, esan daiteke urrutira gabe 1.900 izango direla urtean Espainiako naturagune babestuetan egiten diren kirol-probak (Farias, Seguí eta Farrer, 20016)⁴. Eta gogoan baldin badaukagu proba bakoitzean zenbat partaide izaten den batez beste (EUROPARC-Españaiko bazkideek emandako datuetatik), urtean, guztira, 700.000 bat izango dira naturaguneetan dabilzan korrikalariak.

⁴ Farias, E; Seguí, J. eta Ferrer, R. 2016. *El Trail running en España. Diagnóstico de la situación actual*. Institut Nacional d’Educació Física de Catalunya.

EUROPARC-Españaiko bazkideek emandako datuak hartzen baditugu oinarri, proba horietako asko, 984, babesguneen barruan egiten dira, hau da, proba guztien % 89. Baina seguru gara ez dauzkagula datu guztiak eta ez dakigula babesguneetatik kanpo orotara zenbat egiten diren (1. irudia). Gainera, babesguneek emandako datuetako batzuk ez daude oso-osorik. Askok, adibidez, ez dute partaide-kopuruari buruzko daturik eman. Pentsatzekoa da antolakuntzak ez duela datu hori eman eta ingurumen-administrazioak ez duela eskatu. Batez beste, naturaguneen %24k ez ditu datu horiek ematen. Horregatik guztiagatik —esan dugun moduan— irudipena daukagu proba horietan guztira parte jartzen duen jende-kopurua guk emandako zenbatekoa baino askoz handiago ere izan daitekeela: ez 247.000, baizik eta, urtean, 700.000 izan daitezke partaideak.

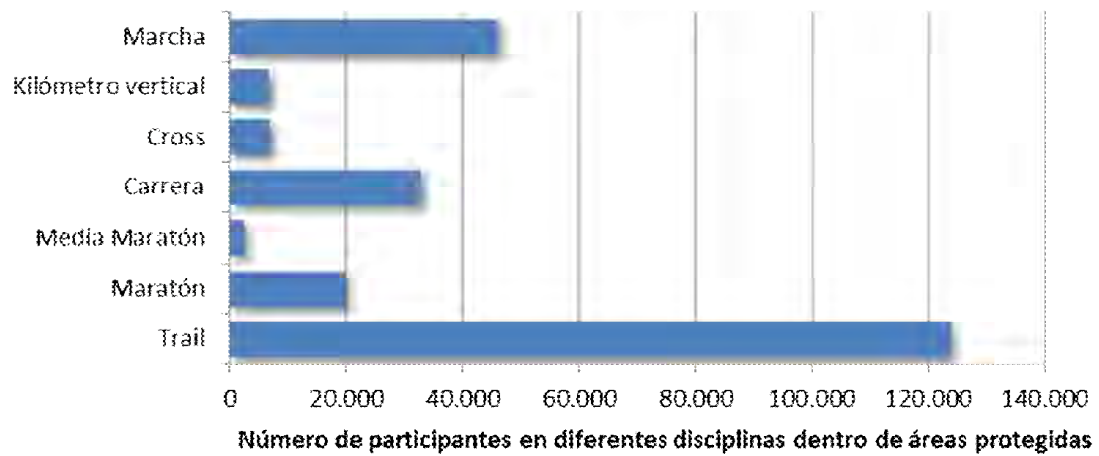

1. irudia. Zenbat lasterketa eta bestelako proba, babesguneen barruan eta kanpoan (Natura 2000 Sareko lekuak barne). Iturria: EUROPARC-España. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaiko bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

Ikusi dugu, hortaz, askoz ere proba gehiago egiten dela babesguneetan, babesguneetatik kanpora baino. Orain datozen datu guztiak babesguneetan egiten diren proba baimenduei buruzkoak dira, baina ez ditugu proba horiek denak baliatu, datu guztiak dauzkagunetan oinarritu baitara soilik (proba-mota, eguna, partaide-kopurua, antolatzailea eta abar).

Gida honetan aintzat hartu dugun diziiplina bakoitzean guztira zenbat partaide egon den.

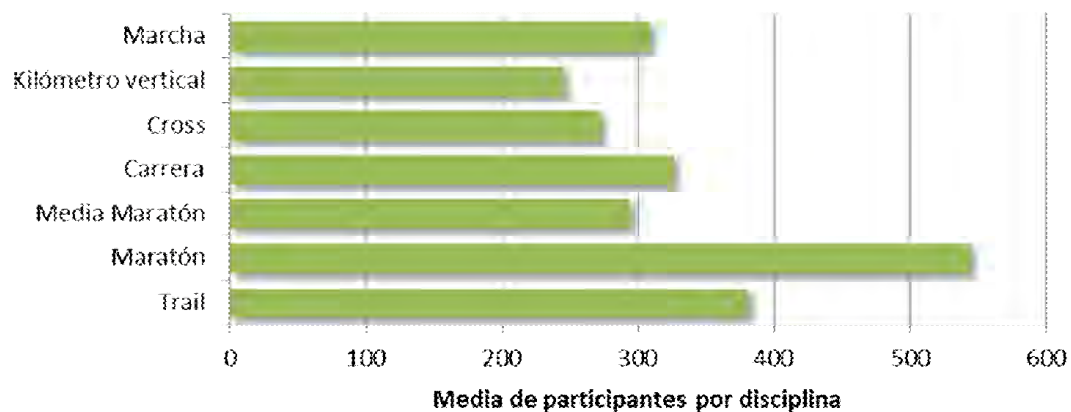
Diziiplina bakoitzean zenbat partaide egon den aztertzen badugu, ikusiko dugu “trailetan” ibiltzen dela korrikalari gehien, 124.000 baino gehiago; eta, gero, baina urrun xamar, “martxak” datozela, 49.000 baino gehiagorekin (2. irudia).

2. irudia. Zenbat partaide babesguneen barruan, diziplinaka. Iturria: EUROPARC-España. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaako bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

Diziplina bakoitzean zenbat partaide batez beste.

Eta proba-mota bakoitzean batez beste zenbat jendek parte hartzen duen? Maratoia dabil nagusi (proba bakoitzean batez beste 545 partaide izaten da), eta gero “traila” dator (381), gero “lasterketa”-(335) (3. irudia).

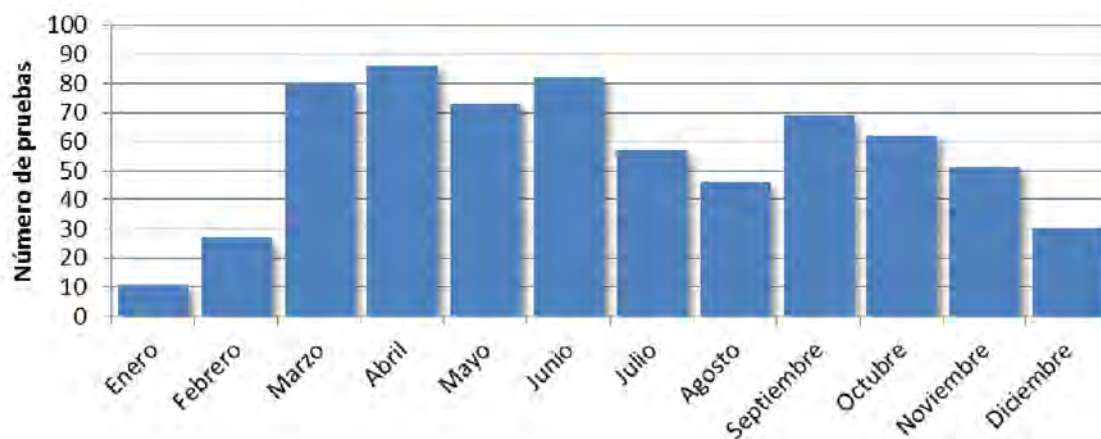

3. irudia. Babesguneen barruan batez beste zenbat partaide, diziplinaka. Iturria: EUROPARC-España. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaako bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

Proben banaketa urtean zehar.

Beste aztergai interesgarri bat horixe da, ea proba horiek nola banatzen diren urtean zehar. Babesguneko baliabide naturaletan zeresan handia izango du horrek. Jakinekoa denez, udaberrian eta uda hasieran fauna —eta batez ere hegazti harrapari berezi edo galtzeko arriskuan diren batzuk— umeak hazteko garaian izaten da bete-betean. Korrikalariak habia-lekuetatik hurbil igarotzen badira, arrautzak eta txikotak galtzeko arriskua dago. Landareetan ere kalteak eragin daitezke, orduan izaten baitute loratzeko eta hazteko garai gorena. Hori dela-eta, probak programatzeko, komeni da gogoan izatea zein den garairik onena landare eta animalien artean eraginik txikiena izateko edo eraginik ez izateko. Penintsulan eta uharteetan garai hori abuztua eta otsaila bitartean izaten da orokorrean, baina leku batetik bestera ezberdina izango da, ziklo biologikoen eta kokapen geografikoaren arabera.

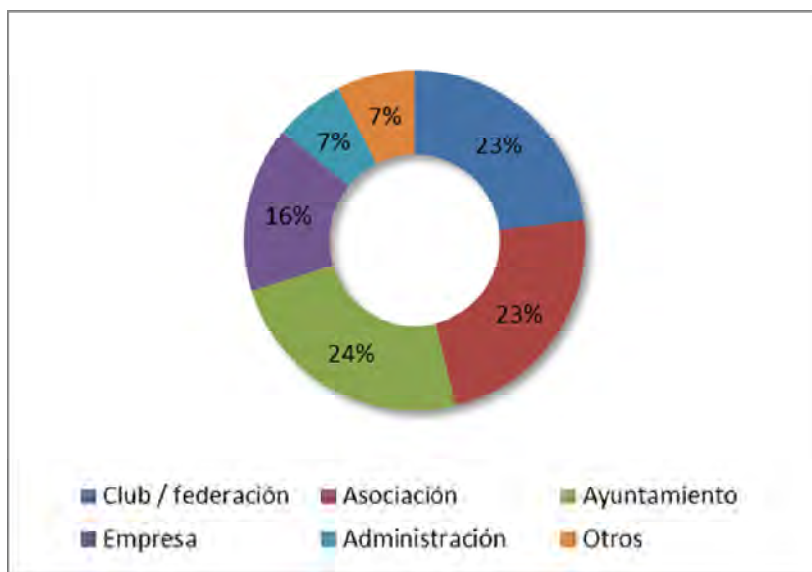
Esku artean ditugun datuen arabera, babesguneetan proba gehienak udaberrian eta uda hasieran izaten dira, martxotik ekainera. 321 proba izaten dira hil horietan, hau da, guztien % 47 (4. irudia). Beste azterlan batzuek ere begiratu dute ea babesguneetan lasterketak zein hiletan izaten diren gehien bat, eta emaitzak antzekoak dira guztietan (Farias, Sguí eta Farrer, 2016).

4. irudia. Hil bakoitzean zenbat proba egin diren babesguneetan. Iturria: EUROPARC-España. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaako bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

Nork antolatzen ditu probak?

Beste gai interesgarri bat horixe da, jakitea ea nork antolatzen dituen probak. 5. irudian ikus daitekeenez, % 24 udalek antolatzen ditu; beste % 24 bat klubek eta kirol-federazioek; % 23 elkarteek; % 16 enpresek eta % 7 beste toki-administrazio (kabildo, diputazio) edo eskualde-administrazio batzuek. “Beste batzuek” atalean proba guztien % 7 dago. Gobernu kanpoko erakundeak, partikularrak eta horrelakoak dira “beste batzuek”.

5. irudia. Lasterketak eta beste proba batzuk naturagune babestuetan antolatzen dituztenen tipologia. Iturria: EUROPARC-España. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaiko bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

1.3.2. Mendiko lasterketak eta beste proba batzuk: autonomia-erkidegoetan zer?

Datuak autonomia-erkidegoka aztertuz gero, ikusiko dugu 2015ean Katalunia izan zela proba gehien antolatu zituen erkidegoa, 360 guztira; hau da, Espainian egindako proba guztien % 35. Andaluzia dator gero, 143 probarekin (% 14). Eta beste erkidego batzuk urrunxeago daude jada: Madrilgo Erkidegoa (97), Euskal Autonomia Erkidegoa (87), Aragoi (65) edo Valentziako Erkidegoa 64 probarekin (2. taula).

2. taula.. Zenbat proba autonomia-erkidego bakoitzeko. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaiko bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

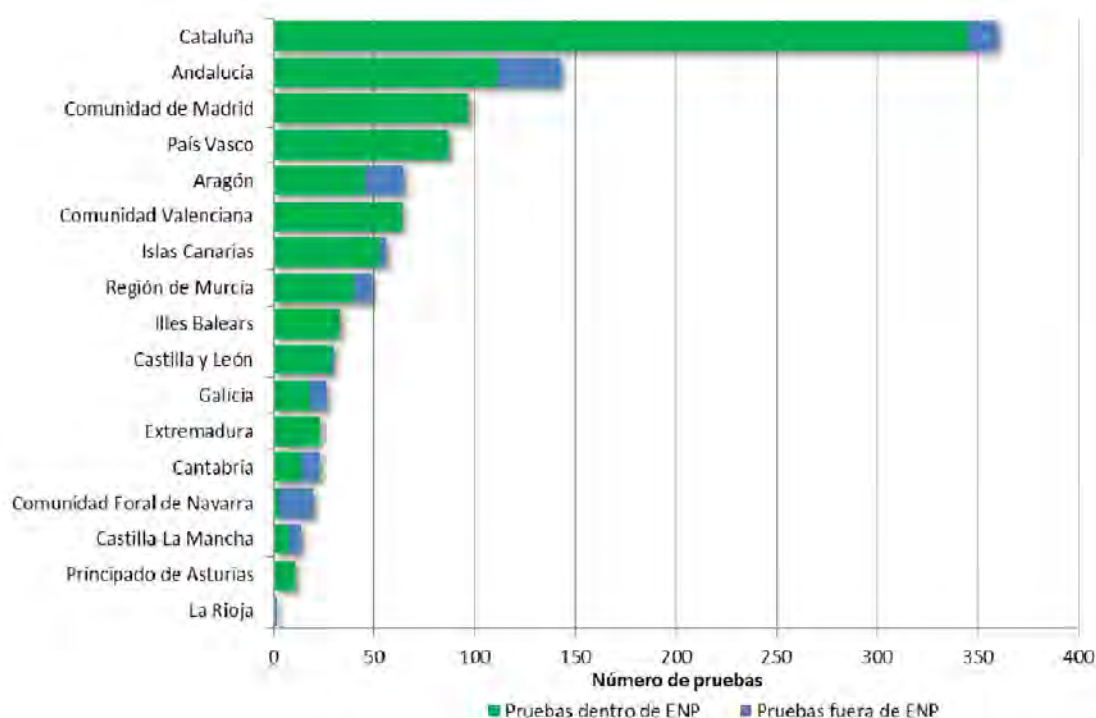
Autonomía-erkidegoa.	Zenbat proba guztira.	Zenbat proba babesguneetan.	Zenbat proba babesguneetatik kanpora.	Babesguneetako probetatik, zenbatetan datuak bai.	Babesguneetako probetatik, datuak dauzkagunetan zenbat partaide.	Babesguneetako probetatik, datuak dauzkagunetan batez beste zenbat parte-hartzaile.
Errioxa. ¹	2	0	2	0	0	0
Asturiasko Printzerria.	11	11	0	11	3.700	336,36
Gaztela-Mantxa.	14	8	6	3	2.850	950,00
Nafarroako Foru Komunitatea.	20	3	17	3	1.850	616,67
Kantabria.	23	14	9	4	1.250	312,50
Extremadura.	23	23	0	4	1.050	262,50

Galizia.	26	19	7	16	4.223	263,94
Gaztela eta Leon.	30	29	1	9	4.150	461,11
Illes Balears. ²	33	33	0	30	10.894	363,13
Murtziako Eskualdea.	49	40	9	39	16.670	427,44
Kanariar Uharteak. ³	56	53	3	53	19.560	369,06
Valentziako Erkidegoa.	64	64	0	55	25.508	463,78
Aragoi.	65	46	19	33	7.655	231,97
Euskal Autonomia Erkidegoa.	87	87	0	39	18.698	479,43
Madrilgo Erkidegoa.	97	97	0	80	24.060	300,75
Andaluzia.	143	112	31	107	34.765	324,91
Katalunia.	360	345	15	206	69.583	337,78
Guztira.	1.103	984	119	692	246.466	356

¹ Datu ofizialik ez; ² Mallorcako eta Menorcako datuak soilik; ³ Soilik Tenerife, Kanaria Handia eta Gomerako datuak.

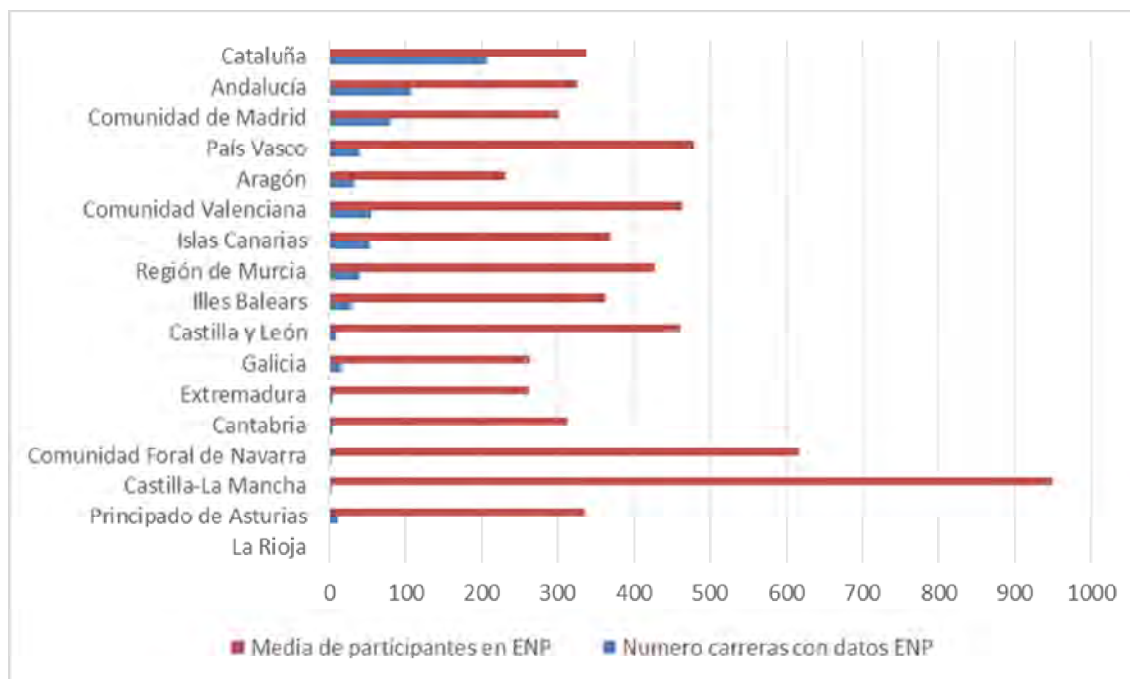
Azter daiteke, nahi izanez gero, zergatik antolatzen den proba gehiago autonomia-erkidego batzuetan beste batzuetan baino. Biztanle-kopuruarekin izan dezake zerikusia. Biztanle gehien dauzkaten hiru erkidegoak —eta proba gehien ere hor antolatzen dira— Andaluzia, Katalunia eta Madril dira: 8,3; 7,5 eta 6,4 milioi, hurrenez hurren. Ordea, Katalunian antolatzen den proba-kopurua Andaluzian antolatzen denaren bikoitza baino handiagoa da, nahiz eta ia milioi bat biztanle gutxiago izan. Egia da, hala ere, proba horietako gehienak Bartzelonako probintziako inguru erdi kaletarretan egiten direla (5,5 milioi biztanle), hiri jendetsuetatik oso hurbil, 8. irudiko datuak aztertzen ditugunean ikusiko dugun moduan. Milioika batzuetako hiri batetik gertu egoteak eragin zuzena du proba-kopuruan eta proba horietako partaide-kopuruan, Katalunian ia 70.000 izaten baitira parte-hartzaileak, Andaluzian baino bi bider gehiago. Egia da balitekeela beste aldagai batzuek ere edukitzea datu horretan zer esana; konparazio baterako, lurraldearen zer ehuneko den menditsua, babesguneen kopurua eta azalera, mendira joateko ohitura, edo sona handiko babesgunerik egotea edo ez (Sierra Nevada, Cazorla, Aigüestortes, Montseny, el Cadí, Guadarrama, eta abar), halakoak oso baitira erakargarriak kirol-probak egiteko.

Esana dugunez, proba horien guztien % 89 babesguneetan egiten da. 6. irudian duzue, autonomia-erkidegoka, zenbat proba egin diren babesguneen barruan eta zenbat kanpoan. Badira bi kasu nabarmen, Nafarroa eta Gaztela-Mantxa, proba gehienak babesguneetatik kanpora egiten dituztenak; eta beste muturrean egongo lirateke Valentzia, Madril, Gaztela eta Leon, Asturias edo Euskal Autonomia Erkidegoa, probak babesguneetan egiten baitituzte. Tartean-edo daude Katalunia, Andaluzia eta Kanariar Uharteak, non proben ehuneko handi bat babesguneetan egiten baita.

6. irudia. Zenbat proba babesguneen barruan eta zenbat kanpoan, autonomia-erkidegoka. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaako bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

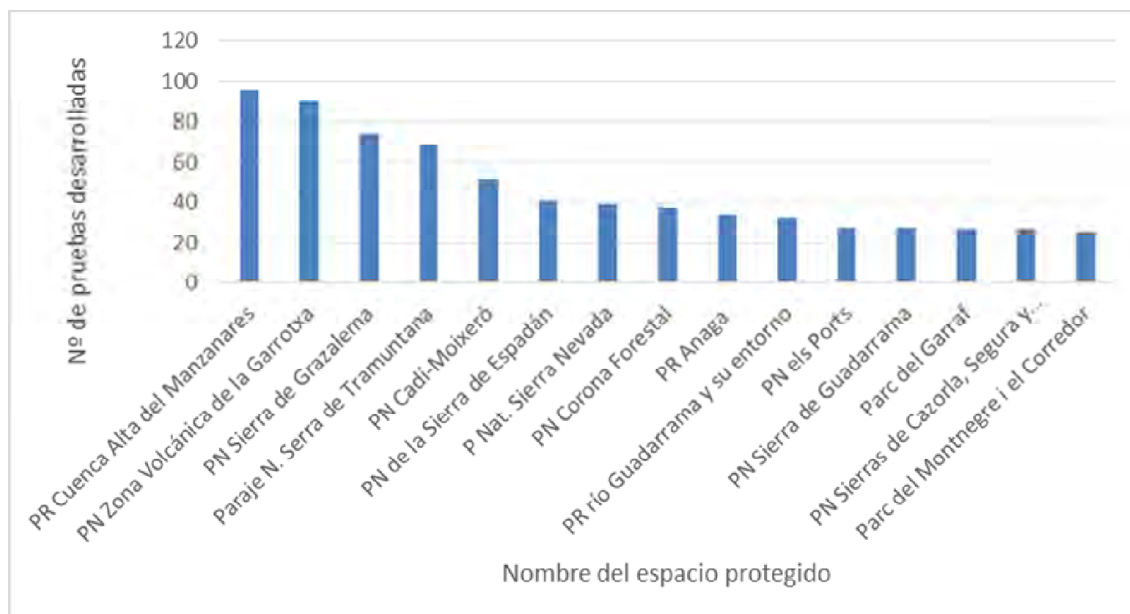
Eta autonomia-erkidego bakoitzean batez beste zenbat jendek parte hartzen duen aztertzen badugu, mendiko lasterketen kasuan, ikusiko dugu Gaztela-Mantxan dela partaidetza handiena: batez beste, 900 partaide baino gehiago proba bakoitzean. Euskal Autonomia Erkidegoan eta Nafarroan ere jende askok parte hartzen du batez beste: hurrenez hurren, 479 eta 616 partaide lasterketa bakoitzean. Batez bestekorik baxuenak Aragoi, Extremaduran eta Galizian aurkituko ditugu: batez beste 300 partaide baino gutxiago lasterketa bakoitzean (7. irudia).

7. irudia. Lasterketa-kopurua eta lasterketa bakoitzeko batez besteko partaide-kopurua, autonomia-erkidego bakoitzean. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaiko bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

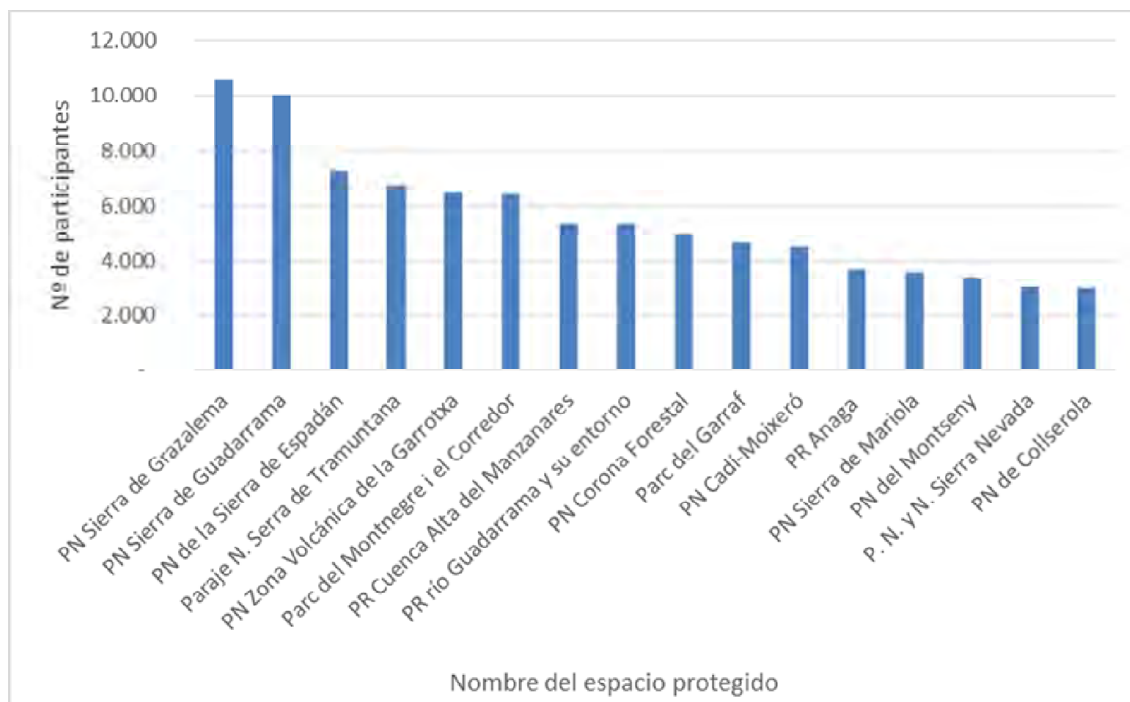
1.3.3. Mendiko lasterketak eta beste proba batzuk: babesguneetan zer?

Azter dezagun zenbat proba egiten diren babesgune bakoitzean, baina soilik urtean 20 proba edo gehiago izaten dituzten babesguneak hartuz (15). Oso alde handia dago babesgune batetik bestera. Manzanaresko Goi Arroko Eskualde Parkea da proba-kopuru gehien egiten den babesgunea, Madrilen; 2015ean, guztira, 96 proba egin ziren han. Jarraian, Kataluniako eta Andaluziako zenbait babesgune aurkituko ditugu (8. irudia). Datu horiek badute zerikusia autonomia-erkidego bakoitzeko proba-kopuruarekin, babesgune horiengatik dira-eta, hain zuzen ere, hiru autonomia-erkidego horiek proba gehien izaten dituztenak.

8. irudia. Guztira zenbat proba egin den naturagune babestu bakoitzean. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaiko bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

Ikus dezagun ea, urtebetean egiten diren proba guztiak kontuan hartuta, zein babesgunetan egoten den parte-hartzaile gehien (2015eko datuak). Esku artean ditugun datuen arabera, Grazalema Mendiko Parke Naturalean eta Guadarrama Mendiko Parke Nazionalean egoten da parte-hartzaile gehien: 10.580 eta 10.050 parte-hartzaile hurrenez hurren. Kasu honetan, 3.000 parte-hartzaile edo gehiago dauzkaten 16 parkeei buruzko datuak aztertu ditugu soilik. Eta, beste behin ere, Katalunia, Madril eta Andaluziako babesguneetan aurkituko dugu proba bakoitzeko partaide-kopururik handiena; salbuespen batzuk salbu, hala nola Valentziako, Balearretako edo Kanarietako babesguneren bat edo beste (9. irudia). Kasu horietan guztietan, partehartze-datuak hain altuak izanik, gogoetaren bat egin beharko litzateke, bai, ea zenbateraino den egokia babesgune batean horrelako ekitaldi masifikatuak egitea.

9. irudia. Zenbat jendek parte hartu duen naturagune babestu batzuetako proba zenbaitetan. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaiko bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

Azter dezagun ea batez beste zenbat jendek parte hartu duen babesgune bateko eta besteko lasterketa bakoitzean. 10. irudian ikusten dugunez, Katalunian, Andaluzian, Kanarietan eta Valentziako Erkidegoan daude proba bakoitzeko batez beste parte-hartzaile gehien dauzkaten babesguneak. Badira, hala ere, salbuespen batzuk, adibidez Mundoko Karobien Parke Naturala, Albaceten. Lasterketa gutxi izaten dituzte han, baina oso jendetsuak, proba bakoitzeko 1.350 parte-hartzaile izaten baitute batez beste. Proba bakoitzean batez beste 600 parte-hartzaile edo gehiago izaten dituzten parkeei buruzko datuak bakarrik hartu ditugu.

10. irudia. Lasterketa bakoitzean batez beste zenbat parte-hartzaile egon den naturagune babestu batzuetan. 2015eko datuak, EUROPARC-Españaako bazkide diren ingurumen-administrazioek emanak.

Eta interesgarria da orobat aztertzea ea zein proba-dentsitate egon den babesgune-hektarea bakoitzeko, edo zenbat parte-hartzaile babesgune-hektarea bakoitzeko. Ikus dezagun zer gertatu den proba-kopuru handiena duten 40 babesguneetan edo proba bakoitzeko parte-hartzaile gehien erakartzen duten 40 babesguneetan. Eta emaitzek erakutsiko digute proba bat egin dela babestutako 1.600 ha-ko, eta, parte-hartzaileei dagokienez, berriz, parte-hartzaile bat egon dela 11 ha babestuko.

2. LAN-METODOLOGIA ETA GIDA HONEN EGITURA.

Badago lan-talde bat berariaz aritu dena naturagune babestuetan egiten diren mendi-lasterketak jorratzen. Haren lanaren emaitzetako bat dugu gida hau. EUROPARC-Españako bulego teknikoa ibili da koordinatzaile, Bartzelonako Diputazioaren eta Eusko Jaurlaritzaren babes ekonomikoa izan du, eta Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioaren lankidetzaz (FEDME).

Talde horretan hainbat jendeke parte hartu du: babesguneak kudeatzeko eskumena duten administrazioetako beharginak, ikertzaileak, ingurumen-aholkulariak, korrikalariak eta FEDMEko teknikariak. Lanak aurrera ateratzeko, egutegi bat osatu, eta egutegian mugarri hauek jarri ziren:

- Lehenengo bilera, 2015eko urriaren 29an. Madril. Arazoa zein den adostu denon artean, parte-hartzaileen esperientziak, eta gidaren egitura definitu (4. irudia).
- Bigarren bilera, 2015eko abenduaren 17an. Bartzelona. Agiria osatzea, atal bakoitzerako praktika onen adibide batzuk bilduz; eta proposatutako agiriaren edukiari oniritzia ematea.
- Hirugarren bilera, 2016ko otsailaren 25ean. Gasteiz. Agiria denon artean berraztertzea, eztabaidatzea eta analizatzea.
- Laugarren bilera, apirilaren 18an. Madril. Agiriaren azken berrazterketa, eztabaida eta onarpena.

4. irudia. “Mendi-lasterketak eta naturagune babestuak” lan-taldea batzarturik, Madril, EUROPARC-Españako bulego teknikoaren egoitzan, 2015eko urrian.

Bilerez gainera, lanaren zati bat “on line” egin zen, posta elektronikoa erabiliz edo Drop-box moduko tresnak baliatuz.

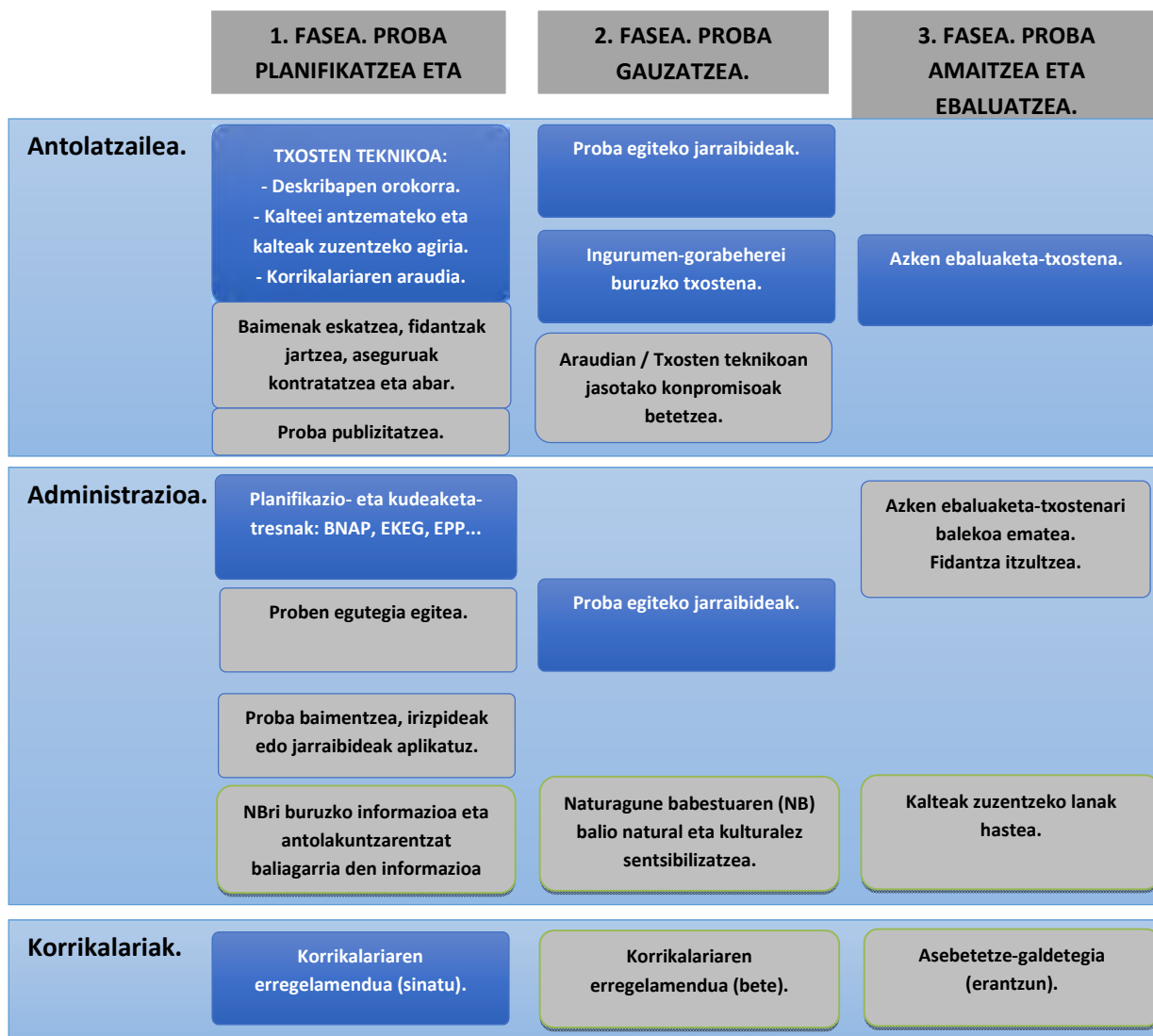
Gida **hiru ataletan** dago antolatuz, mendiko lasterketa orok duen zati bakoitzeko bana: planifikazioa eta diseinua, exekuzioa eta proba amaitzea. Fase horietako bakoitzerako bi gauza zehaztu ditugu: zer egin edo kontuan eduki behar duten erakunde antolatzaileek eta babesgunea babesteko eskumena duten administrazioek; eta zer inplikazio eta konpromiso eduki behar duten korrikalariak.

- **1. FASEA Proba planifikatzea eta diseinatzea.** Hau da, antolatzaileak ekitaldiaren lehen ideia duenetik ekitaldi-egunera arte doan denbora. Hauek agiririk eta zereginik garrantzitsuenak: probaren deskripzioa, txosten teknikoa erabiliz; babesguneetako administrazioarekin eta naturaguneetan kirol-probak antolatzeko eskumena duten administrazioekin harremanetan jartzea; zein baimen eta aseguru behar diren identifikatzea; publizitatea; publizitate-baliabideak eta abar.
- **2. FASEA Proba bera.** Fase honetan, proba egiteko behar diren elementu guztiak instalatzea da lehenengo gauza; lasterketaren informazio-saioa dator gero (briefinga); proba bera (5. irudia); eta, azkenik, sari-banaketa. Ingurumen-txostenean mahairatu diren puntuen jarraipena, kalteei antzematea, ingurumen-arbitroek zer-nolako kontrolak eta abar.
- **3. FASEA Probaren amaiera eta ebaluaketa.** Desmuntaketarekin eta garbiketarekin hasten da fase hau, eragindako kalteen ebaluaketa, planifikaturiko neurriak martxan jartzea, asebetetzea ebaluatzea, amaierako bilera teknikoa (debriefing) eta abar. Amaitzeko, babesguneako administrazioak behin betiko oniritzia eman behar dio antolakuntzak aurkeztu duen azken ebaluaketa-txostenari.

5. irudia. Mendi-lasterketa baten irteera. Espainiako txapelketa eta kopa. Egilea: FEDME.

Mendiko lasterketan zer esana duen bakoitzak zer egin behar duen ere zehaztu dugu fase horietako bakoitzerako: erakunde antolatzaileak, ingurumen-administrazioak edo tartean diren administrazioek, eta korrikalariak. Ez zaizkigu ahaztu txostenak, erregelamenduak, zuzentarauak edo jarraibideak. Garbi zehaztuta utzi dugu horrelako zer agiri hartu behar duten aintzat proba-antolatzaileak, babesguneako administrazioak eta korrikalariak (11. irudia).

11. irudia. Horra hor, kutxetan sartuta, jarraibide nagusiak (KUTXA URDINAK) eta kudeaketa-ekintza nagusiak (KUTXA GRISAK), arduraduna nor den gorabeheran banaturik: antolatzailea, babesgunea kudeatu behar duen administrazioa edo korrikalariak.

Fase horiek garatzeaz edo azaltzeaz batera, kontuan hartu beharreko aholku edo iradokizun batzuk ere jaso ditugu. Batzuk lehentasunezkoak dira, eta beste batzuk ez. Lehentasunezko horiek babesguneen araudira bildu beharko lirateke (BNAP, EKEG, EPP).

Beste atal batean, beste leku batzuetara begira jarri gara, ea zer egiten den berri, erabilgarri, erreferentziarako. Fitxa modura azaldu dugu, adibide edo eredu modura erabili nahi baldin bada ere.

Termino teknikoaren glosario bat ere jaso dugu. Kontzeptu batzuk argitu, eta hitzen zerrenda moduko bat eskaini nahi izan dugu, gure mendietan gauzatzen diren jarduerak hauei buruz ari garenean denok antzera xamar hitz egin dezagun. Eta, azkenik, beste atal batean, eranskin batzuk.

3. 1. FASEA. PROBA PLANIFIKATZEA ETA DISEINATZEA.

3.1. Zer egin behar duen proba-antolatzaileak.

Mendiko lasterketa sustatzen eta garatzen dutenak dira antolatzaileak. Ikusi dugunez, askotarikoak dira: mendiko federazioak eta klubak, administrazioak (udalak, eskualdeak eta beste), enpresak, frankiziak eta baita GKEk ere.

Aipa ditzagun antolatzailearen zeregin nabarmenenak:

- Lehiaketa aurreko antolakuntza (administrazioa, beharrezko baimen guztiak garaiz eskatzea, kontrolak, ibilbidea zehaztea, markatzea eta hornitzea, eguraldiaren informazioa, irteera eta iritsiera atontzea, ibilbidearen eta gorabeheren mapa, probaren berri zabaltzea...).
- Lehiatzeko izena emanda dauden guztiei harrera egitea eta erregistratzea.
- Erregistratzea eta kontrolatzea ea nor sartzen den irteerara, iritsierara eta leku mugatuetera, ikuskatzaileek esaten dutena betez.
- Ibilbide guztian segurtasuna zaintzea.
- Lehiaketak ingurumenean sortzen dituen kalteak ahalik eta txikienak izan daitezen zaintzea.
- Ikuskatzaileei, prentsako langileei eta hedabideei zerbitzu batzuk eskaintzea.
- Osasun-zerbitzuak, sorospena eta hitzartutako beste ekipamendu batzuk eskaintzea.
- Hasierako ekitaldia, sari-banaketa eta amaierako ekitaldia antolatzea.
- Ikuskatzaileei laguntasuna ematea, denbora guztian.

3.1.1. Probari buruzko txosten teknikoa.

Antolatzaileak babesgunea kudeatzeko ardura duen erakundeari lasterketaren **txosten tekniko bat** aurkeztu behar dio. Zer jaso behar duen txosten horrek? Probaren deskripzio orokor bat, kalteak identifikatzeko eta zuzentzeko agiri bat, eta korrikalariaren erregelamendua (12. irudia).

12. irudia. Probaren txosten teknikoa osatzen duten agiriak.

3.1.1.1. Probaren deskripzio orokorra.

Dena delako proba-motaren ezaugarri orokorrak, besteak beste: antolatzailea nor den, noiz izango den, ibilbidea, zenbatgarren bider jokatzeko den, mendia nolakoa den, irteera eta iritsiera, gehienez ere zenbat partaide, luzera, gorabeherak (perfila), gehieneko iraupena, desnibel positiboa, eta abar.

Badira puntu batzuk derrigor aipatu beharrekoak eta bereziki kontuan hartu beharrekoak probaren deskripzio orokorra egiterakoan (1. fitxako A atalean ere jaso beharko litzateke puntu horien laburpen bat). Ikus ditzagun:

- **Ibilbidearen nondik norakoa.** Ondo legoke —diseinu-lanak asko erraztuko lituzke— ibilbidea erabaki baino lehenago antolatzailea ingurumen-administrazioarekin kontaktuan jartzea. Ibilbidea digitalizatu egin beharko litzateke, kartografia digital baten gainean, eskala egokian (1:25.000). Gauza hauek denak hartu behar dira kontuan ibilbidea diseinatzeko orduan:
- ✓ **Irteera eta helmuga, ahal dela, kalean** paratu behar dira (6. irudia).

6. irudia. Iritsiera atontzen, kalean. Egilea: Cano_Fotosports.

- ✓ **Ibilbidea aukeratzeko orduan**, irizpide orokorra da lurrari edo substratuari ere erreparatzea, hau da, hobe lurra **trinkoa** bada, erraz higitzen ez dena, aldian-aldian egokitu egiten dena.
- ✓ **Errazen hondatzeko moduko lekuetatik kanpo** geratu beharko du ibilbideak.

- ✓ Irteeran korrikalari guztiak batera pilotuta egoten direla-eta, **kale artetik edo kale inguruetatik abiatu** beharra dago, errazago hondatu daitezkeen lekuak gerorako utzita, ez irteeratik hurbil.
  - ✓ Ingurumen-administrazioarekin aztertu beharko da nola, baina **gauzez** ahalik eta gutxien ibili beharra dago babesgunearen barruan. Harekin ebaluatu behar ordutegia eta ibilbidea. Lasterketaren zati bat gauzez egitea baimentzen bada, **irizpide batzuk** jarri beharko dira, **errazen hondatzeko moduko lekuetatik** behintzat ordu horietan **ez** igarotzeko.
  - ✓ Orokorrean, osorik **gauzez** egiten den probarik **ez da, ahal dela, egin behar**.
  - ✓ Dena delako babesgunean edo bertako herrietan bide-sarerik baldin badago, **proba bide-sare horretatik egin behar da**. Aukeran, bide-mota hauek erabili behar dira, hurrenkera honetan:
    - Pista zolatuak.
    - Lurrezko pistak.
    - Babesguneako bide-sarea.
    - Beste bide formal edo seinaleztatu batzuk.
    - Bide-inbentarioan ageri direnak (halakorik baldin badago).
  - ✓ Ibilbidea prestatzeko aitzakiarekin ezin da bide bazterretako landararik **erauzi, moztu, desbrozatu edo kaltetu**.
  - ✓ Babesgunean aldi berean beste erabilerarik egin edo suertatu badaiteke (pista-zati batzuk ibilgailu motordunetarako ere zabalik egotea, bizikletak, zaldi-bideak, oinezko-bide homologatu jendetsuak eta abar), lasterketarekin **bateragarriak ote diren aztertu**, eta zehaztu beharko da ea, probak irauten duen bitartean, sarbide batzuk itxi egin behar diren edo ez.
- **Probaren publizitatea egitea eta izena-ematea.** Proba berria baldin bada, edo aurreko ekitaldietatik ibilbidea dezente aldatzeko asmoa baldin badago, hobe inskripzioa ez zabaltzea edo ibilbide zehatzik ez jakitera ematea harik eta ingurumen-administrazio eskumendunaren baimenak eduki arte, edo, gutxienez, harik eta aurretiazko kontsulta egin eta seguru jakin arte proba egingo dela eta ibilbidea pentsatutakoa izango dela. Informazio hori dena, aukeran, posta elektronikoa erabiliz bidali behar da. Era berean, hobe litzateke parte-hartzaileek telematikoki ematea izena, hartara paper gutxiago kontsumitzearren.
- Bidaltzen den informazioan, berariaz **jarri beharra dago** proba **naturagune babestu** batean egingo dela; parte-hartzaileei naturaguneak zer-nolako balio naturalak dituen azaldu behar zaie; eta ingurumena zaintze aldera baimenean jarri diren baldintza nagusiak ere azaldu behar zaizkie.
- **Lasterketa egiteko baimenak.** Antolatzaileek eskatu behar dituzte, garaiz, lasterketarako behar diren baimenak. Zer den garaiz? Ingurumen-arloko administrazioak jarriak dituen egutegien arabera.
- Eta zein baimen eskatu behar den lehenengo? Bada hurrenkera logiko bat: babesgunea, jabeak, udala, ibilbideak ukitutako administrazioa, beste administrazio batzuk.
- **Ibilbidea markatzea eta seinaleak edo balizak jartzea.** Ibilbidea erakusteko balioko du, argi eta garbi, inor nahastu gabe. Zein material erabiliko duzuen eta balizak non jarriko dituzue ere zehaztu behar duzue (geoerreferentziaketa) (hobe berriro erabiltzeko modukoak badira, edo “ziri” antzekoak). Materialak puskatan zati ezina izan behar du, eta erraz biltzeko modukoa. Bilketa hori proba amaitu eta segituan egin behar da, edo lehenbailehen, eta, burutzen denean, mendian ez da arrastorik geratuko. Ahal dela, ez erabili ez pinturarik —edonolakoa delarik ere— ez igeltsurik ez karrerik, ezta material

biodegradagarriak ere. Seinaleak ainguratzeko, iltzatzeko edo torlojuz lotzeko inoiz ere ezin da arbolarik, arrokarik edo beste elementu naturalik erabili.

Balizetan bai jar daiteke antolakuntzaren bereizgarri bat (klubaren zigilua) (7. irudia). Ondo legoke, beti, lehenagotik PR edo GR edo antzera markatutako bideak erabiltzea ibilbiderako.

7. irudia. Ziri moduko balizak, antolatzailearen ikurra eta guzti. Egilea: M. Oñorbe.

Leku batzuetan kontu handiz ibili behar da: korrikalarien joan-etorriarekin erraz hondatzeko moduko lekuetan (hezeguneak, erraz higitzen diren tokiak, landare kalteberak); eta ikusle asko metatzen den lekuetan. Horrelakoetan, markak edo balizak jarri beharrean, boluntarioak erabil daitezke; eta informazio-kartel batzuk ere jar daitezke, korrikalariak tentuz ibil daitezen, eta bidetik atera gabe (8. irudia). Lasterketa hasi baino lehen ere azaldu beharko diete, antolatzaileek korrikalariei, leku horiek hortxe daudela eta kontuz ibiltzeko.

8. irudia. Lasterketa bati buruzko informazio-kartela. Egilea: M. Oñorbe.

- **Irteerako, igaro-lekuetako eta helmugako kontrolak.** Ondo definituta utzi beharko duzue zein diren kontrol-puntuak eta zer erabiliko duzuen kontrol hori egiteko (krono ofiziala, txipa edo dortsala), eta baita nor erabiliko duzuen lan hori egiteko ere.
- **Jan-edana.** Aukeran, jan-edana banatzeko puntuak ibilgailuekin iristeko moduko lekuetan jarri behar dira. Aisialdi-lekuak, begiratokiak edo erabilera publikoko beste azpiegitura batzuk baliatu; baina gogoan izan egun horretan azpiegitura horiek normal erabiltzeko aukera ere egon behar duela. Ondo definituta utzi non jarriko dituzuen, nola balizatuko, eta nondik izango duten sarbidea. Ahalik eta hondakinik gutxien sortu, eta behar bezala bereizita bildu. Puntu horietan ezin da inolako ontzirik erabili. Geroz eta gehiago ari da zabaltzen ohitura hori, eta lege izan beharko luke.
- **Komunikazioak.** Komunikazio-plan bat definitu beharko da antolakuntzak ibilbidean banaturik dituen langileen artean: janari-banatzaileak, epaileak eta ingurumen-arbitroak, osasun-langileak, babes zibila, babesguneko langileak eta telefonogunea. Ingurumen, segurtasun edo osasunaren aldetik inolako gorabeherarik gertatzen bada, komunikazio-sare horrek lantalde teknikoari jakinarazi behar dio. Korrikalariei, gainera, kontakturako telefono-zenbaki bat emango zaie, lasterketa baino lehenago edo lasterketak irauten duen bitartean zer edo zer gertatzen bada bata besteari jakinarazteko. Kontakturako edo larrialdietarako telefono-zenbaki hori dortsalaren atzeko aldean egon daiteke inprimaturik.
- **Legez eta segurtasunez hartu beharreko konpromisoak.** Autonomia-administrazio bakoitzaren arabera, badira horrelako konpromiso batzuk mendiko lasterketetan bete beharrekoak (larrialdietarako plana, autobabesa, segurtasuna, eta abar). Edonola ere — eta hau garrantzitsua da —, segurtasun-txostena edo segurtasun-plana edo autobabeserako plana taxutzeko orduan, ingurumen-administrazioak behin betiko baimendu duen ibilbidea hartu behar du abiapuntu modura antolatzaileak, beti gerta baitaiteke hasieran proposatu zen ibilbidea aldatu behar izatea ingurumena zaintzearen.
- Aplikatu beharreko **ingurumen-araudia** betetzeko konpromisoa.

- **Laguntza logistikoa.** Zerrenda batean zehaztuta utzi zer ibilgailu erabili behar duzuen (laguntzeko ibilgailuak, anbulantziak eta abar) eta baita aurreikusita duzuen beste edozein neurri logistiko ere.
- **Garbiketa.** Garbiketa-plan bat eduki beharra dago definiturik, mendia lehen bezalaxe uzteko.
- **Festa-animazioa, oholtzak, komunak, arropa-gordelekuak...** Azaldu ezazue ea zein egitura muntatu behar duzuen egun horretarako, noiz instalatuko eta kenduko, megafonia...
- **Antolakuntzak bete beharreko ingurumen-praktika egokiak.** Puntu honek oso garrantzi handia du. Praktika horiek agiri batean jasota utzi beharko lirateke, eta antolatzaileak bere sinaduraz esan beharko du beteko dituela. Edukiz, irizpide hauek bete beharko lirateke:
  - ✓ Probak diseinatzeko eta programatzeko, gogoan izan zein den garairik onena landare eta animalien artean eraginik txikiena izateko edo eraginik ez izateko.
  - ✓ Irteera eta helmuga, ahal dela, kalean ipini behar dira. Ibilbide guztian beste inon ezin da iragarki komertzialik ipini, irteeran eta helmugan soilik (pankartak, bandera-oihalak eta halakoak).
  - ✓ Ibilbidea aukeratzeko orduan, irizpide orokorra da lurrari edo substratuari ere erreparatzea, hau da, lurra trinkoa izatea, erraz higitzen ez dena, aldian-aldian egokitu egiten dena. Beti hartuko da kontuan —muga modura— ibilbidea aztertzeke eta zenbat partaide egon daitekeen aztertzeke. Ibilbideak ezin du inoiz bideetatik irten. Kasu berezi-berezi batzuetan, baimendu daiteke zatiren batean bidetik irtetea, baina erakutsi beharko da —ingurumen-ebaluaketa bidez— ez dela batere kalterik egiten.
  - ✓ Jan-edanaren banaketa erraz iristeko moduko lekuetan jarri behar da, garraio-lanetan eta, gero, zabor-bilketan arazorik ez eragitearren. Zabor-ontzi bereizgarriak erabili.
  - ✓ Janariak eta edariak ezin du ontziraturik egon, fruta zurituta banatu eta abar (9. irudia).

9. irudia. Jatekoa eta edatekoa, janari-mahai batean. Egilea: Cano_Fotosports.

- ✓ Ikusle-lekuak erraz iristeko moduko tokietan kokatu, jende-pilaketarik gabe, mendian ezer hondatu gabe, eta zirkulazioa oztopatu gabe.
- ✓ Lur-sailak pribatuak badira, edo ehiza-lekuak badira eta abar, antolatzaileek jabeen baimena eduki behar dute.
- ✓ Lasterketaren publizitatea egiteko ekintzetan, eta korrikalariekin aurretiaz egiten diren bileretan, garbi-garbi azaldu zein diren mendia zaintzeko oinarritzko arauak eta dena delako naturagune babestuak zein araudi berezi duen.
- ✓ Ezin da —eta hala onartu behar du antolakuntzak— inolako pinturarik erabili ezer seinaleztatzeko (ezta biodegradagarrikerik ere).
- ✓ Naturagunearen barruan, ahal dela, hotsezko emisiorik ez. Girotzeko erabili nahi baldin bada, irteera eta helmuga inguruan izan beharko du, eta betiere kale artetik irten gabe.
- ✓ Antolakuntzak agintariekin koordinatuko du ibilgailuak non utz daitezkeen (antolakuntzarenak eta ikusleenak). Zer lortu behar den? Zirkulazioa ez oztopatzea, pistetarako sarbidea ez oztopatzea, ezponda naturalak zaintzea eta ur-hartuneak eta suteen aurkako ur-biltegiak libre uztea. Puntu horiek bi irteera eduki behar dituzte gutxienez.
- ✓ Garraio publiko kolektiboa sustatu (autobusak, ibilgailu handiak eta abar), edo antolakuntzak berak jarritakoa.
- ✓ Korrikalariei garbi-garbi azaldu behar zaie mendian ezin dutela edonola ibili (garrasirik ez, bideetatik atera ez, lasterbiderik hartu ez, zaborrik bota ez). Konpromisoa jaso beharko da halaxe azalduko zaiela.
- ✓ Boluntarioei ingurumenaren arloko gutxieneko prestakuntza bat eman behar zaie (bereziki zaindu beharreko lekuak jagotea, babestutako lekuak ezagutzea, kalteak zer diren jakitea, korrikalariak sentsibilizatzea eta abar).
- ✓ Antolakuntzak, nahi badu, inskripzioarekin batera ingurumen-kanon txiki bat kobra dezake, babesgunea lehen bezala uzten eta zaintzen laguntzeko.
- ✓ Konpromisoa hartu beharko da korrikalariei azalduko zaiela lasterketa-ibilbidean entrenatzen ere berdin-berdin eragin daitezkeela kalteak, eta, hortaz, lasterketa-egunerako erabaki diren praktika onak entrenamenduetan ere bete behar direla.
- ✓ Beste aukera bat ere zabalik uztea, alegia, lasterketa dela-eta bideak hondatuta geratzen badira korrikalariek ere parte hartzea haiek mantentzen eta konpontzen.
- ✓ Eguraldia dela-eta hala egitea komeni bada (euria edo elurra), ibilbideko zati batzuetan bastoirik ez erabiltzeko aukera azter dezakete antolakuntzak eta ingurumen-administrazioak (10. irudia). Ultra lasterketetan, baimendu daiteke bastoiak erabiltzea.

10. irudia. Aldatsa pikoa denean, jendeak bastoiak erabiltzen ditu sarri. Egilea: M. Oñorbe.

- **Korrikalarien lagunentzako ingurumen-praktika onak.**

Deskripzio orokorrean lagunen praktika onak ere jaso behar dira. Nahi bada, korrikalariaren poltsa barruan banatu, informazio-orri batean; edo lasterketaren web orrian eskegi, denen eskura. Antolakuntzaren beste zereginetako bat izango da korrikalariak animatzea praktika horien berri beren lagunen artean ere zabaltzera. Besteak beste, hemen praktika horietako batzuk:

- ✓ Azaldu behar zaizkien gauzak: **irits-bideak (mapa eta guzti), non ibil daitezkeen**, korrikalariak zer ordutan pasako diren, eta lagunak non egon daitezkeen (mendiari kalterik apenas edo batere egiten ez zaion lekuetan).
- ✓ **Garraio publikoa** erabiltzeko gomendatu behar diezue. Ibilgailu pribatua erabili behar badute, antolakuntzak eta babesguneko administrazioak prestatutako lekuetan ibili eta aparkatu behar dute.
- ✓ Naturagunearen barruan, ahal dela, **hotsezko emisiorik ez** (megafonia). Debekatuta dago suziriak edo piroteknia jaurtitzea, musika-taldeak eramatea edo megafonia erabiltzea giroa sortzeko. Giroa berotzeko horrelako gauzak erabili nahi badira, irteera eta helmuga inguruan izan beharko du, eta betiere kale artetik irten gabe.
- ✓ Garbi-garbi azaldu babesgunearen barruan **ibilgailuek zer abiadura-muga duten baimenduta**.
- ✓ Azaldu iezaiezue, baita ere, babesguneak **zer duen interesgarri** (natura, kultura). Aukera polita dute leku berriak ezagutzeko eta ondo pasatzeko.
- ✓ Garbi-garbi azaldu debekaturik dagoela —eta debekuak zein diren ere azaldu— **animalia eta landareetan aldaketarik eragitea**, haiek harrapatzea edo nahita gogaitzea, edo edozer gauza batzen ibiltzea (loreak, fruituak eta abar).
- ✓ Garbi-garbi adierazi debekaturik dagoela —eta debekuak zein diren ere azaldu— **ingurune geologikoa edo lurra kaltetzea**, bide eta bide-zidorrak erabili behar dituztela, eta, ahal dela, azaldu ez ibiltzeko bideetatik kanpora batera eta bestera.

- ✓ Azaldu iezaiezue **nork bere zaborren ardura hartu beharko lukeela**, eta bakoitzak bere herrira eraman behar lituzkeela edo kalera jaitsi, bereizita biltzen diren lekuren batera.
  - ✓ Azaldu hobe dela **pospolorik eta zigarrorik ez piztea**, eta, halakorik pizten badute, kontu handiz itzal ditzatela, eta mutxikinak ontzietara bota.
- **Azaldu iezaiezue zer-nolako baloreak dituen zuen babesguneak**, baita zein hauskorra den ere (ikuspuntua garbi dago: haiek sentsibilizatzea eta ingurumenaren alde hezteak).

3.1.1.2. Kalteak identifikatu eta zuzentzeko agiria.

Zati hau funtsezkoa da txosten teknikoan. Lasterketa dela-eta babesgunean sor daitezkeen kalteak identifikatu eta minimizatu egin nahi ditu, haien norainokoa zehaztu, eta ahalik eta gehien murrizteko neurriak definitu (11. irudia). Gainera, erreferentzia eta giltzarrizko tresna ere izan behar du babesgunerako, neurtzeko ea lasterketa zenbateraino den egokia ingurumenaren aldetik. **Antolatzaileen aurretiazko gogoeta baten antzera** ulertu beharra dago, hausnarketa moduko bat ea lasterketak babesguneetan egiteak zer-nolako ondorioak eragin ditzakeen.

11. irudia. Jende asko dabilen bideetan higadura handia gertatzen da eta lur asko galtzen da.

Zati honetan, besteak beste, gauza hauek ziurtatzeko beharrezko informazioa eman behar da:

- Proposatutako ibilbideak babesguneko bide-sarea erabili behar du.
- Ondo identifikaturik geratu behar du zein diren lekurik kritikoenak ekologiaren aldetik, fauna eta flora aintzat hartuta.

- Ahal dela, ibilbidea ez dela pasako urruneko edo aparteko mendi-bazterretatik, erabilera publikorako prestaturik dauden lekuetatik urruti; bereziki erraz hondatzeko modukoak diren etatik; edo segurtasun-arazoak eragiten dituzten etatik.
- Kalteak murrizteko neurri batzuk ere aurreikusi dituztela, beharrezkoa denerako; esate baterako, ibilbidea edo lasterketa-eguna aldatzea, korrikalari-kopurua mugatzea eta abar.

Kalteak identifikatzeko eta zuzentzeko agiria lasterketa guztietan behar da eduki, txosten teknikoan jasota. Agiriak zer jaso behar duen? Gutxienez, **1. fitxako A** eta **B** ataletan azaldu ditugun gauza guztiak. Lasterketa antolatzen duten erakundeek, atal horiek betetzeko orduan, eskura duten informazioa erabiliko dute, eta informazio horri eskasegia irizten bazaio, babesgunea kudeatzen duen organoari aurretiaz egindako kontsultari helduko diote eta handik eratortzen diren ideiak eta aginduak jasoko.

1. fitxa. Gutxienez zer informazio jaso behar den mendi-lasterketa baten kalteak identifikatzeko eta zuzentzeko atalean.	
A) Zein den erakunde antolatzailea, eta lasterketaren ezaugarri nagusiak eta deskripzioa.	
Erakunde antolatzailearen edo eskaria egin duen pertsonaren datuak.	
Erakunde sustatzailea/antolatzailea: Helbidea: IFZ/IFK: Telefono mugikorra eta finkoa:	Arduradunen izenak: IFZ: Telefono mugikorra eta finkoa: Kontaktu-telefonoa lasterketak irauten duen bitarteko:
Lasterketaren deskripzio labur bat.	
Probaren izena eta zein motatakoa den:	Muntaketa egiteko eguna/orduak: Hasierako eta amaierako eguna/orduak: Desmuntaketa eta garbiketa egiteko eguna/orduak:
Ibilbidearen deskribapen labur bat:	
☐ Ibilbide bakarra dago. ☐ Ibilbide osagarriak: ibilbide/modalitate bat baino gehiagoko probak.	Distantzia (km): Zenbat parte-hartzaile: Zenbat janari-mahai eta non: Zenbat kontrol eta non: Zenbat ikusle (gutxi gorabehera):
Zenbat laguntza-ibilgailu, matrikula eta nolakoak diren:	
Ibilgailuak sartzeko eta aparkatzeko behar den lekua:	
Proposatzen den seinaleztaketa (nolako eta non):	
Labur-labur, lasterketa nondik nora izango den (ibilbidearen deskripzioa: koordenatuak, mapa eta abar). *Ibilbideak track baten bidez georeferentziaturik egon behar du. Babesguneen helbide elektronikora bidali behar da informazio hori.	
B) Ibilbideko ingurumenaren deskripzioa, ibilbide-zati homogeneotan banaturik (hondatzeko arriskuaren arabera).	

Ingurumen-organoak emango du atal hau betetzeko behar den informazioa.		
Ingurune fisikoa.	Erliebea.	○ Altuerarik handiena: ○ Altuerarik baxuena: ○ Aldaparik handieneko lekuak: ○ Ibilbide bat baino gehiagoko lekuak:
	Hidrologia.	○ Ibilbidetik hurbil dauden hezeguneak (urmaelak, putzuak, zingirak, urtegiak, ur-jauziak, errekek): ○ Ur-bideak non zeharkatzen diren (argazkiak jarri):
Ingurune biologikoa.	Landareak.	Lasterketa-ibilbidean dauden landare-formazio nagusiak.
	Lore interesgarriak.	Deskriba itzazue lasterketan kaltetu daitezkeen lore-espezie interesgarri nagusiak. Batez ere udaberria baldin bada (argazkiak jarri):
	Fauna interesgarria.	Deskriba itzazue lasterketan kaltetu daitezkeen fauna-espezie interesgarri nagusiak. Batez ere udaberria baldin bada.
Baliabide naturalak.	Kultura-ondarea.	Zer kultura-ondare dagoen lasterketak ukitzen dituen lekuetan (ondare-elementuak). Zerrenda batean, lasterketa-zati bakoitza zein bide-motatatik doan (abelbideak, Herri Ibilbideak (SL), PR, GR eta abar).
Legezko babes-motak.	Ibilbideak zeharkatzen dituen babesguneak.	Ibilbidea zer babesguneetatik pasatzen den. Adierazi ezazue ea baduten gestio-planik onarturik, eta ea plan horietan mendi-lasterketak ere arauturik dauden.

Organo kudeatzaileak zehaztu beharko du ea lasterketak **ingurune kaltebera edo berezirik** zeharkatzen duen; adibidez, eremu-banaketan sentsibilitate handiko modura kalifikaturiko esparruak (erreserba-eremuak), edo habitat berezi edo kalteberak, espezie katalogatuak, arraroak edo mehatxatuak dituzten lekuak, harraparien habiak (berriak edo lehengoak), eta abar. Halakoetan, erakunde antolatzailearekin batera aztertuko da ea zer kalte gerta daitezkeen eta zer egin daitezkeen zehatz-mehatz kalte horietako bakoitza zuzentzeko. Sortzen den informazio guztia txosten teknikoan geratuko da jasota, kalteen identifikazio eta zuzenketari buruzko atalean; eta hurrengo urteetarako ere balioko du, non eta lasterketaren ezaugarriak edo ingurumen-baldintzak ez diren aldatzen. Informazio hori txosten teknikora biltzeko, **1. fitxako C atalean** datozen edukiak erabil daitezke.

C) Zer kalte gerta daitezkeen eta haiek zuzentzeko neurriak. Ibilbide-zati homogeneotan banaturik, ingurumena zenbateraino kaltetu daitezkeen gorabeheran. Ingurumen-organoak emango du atal hau betetzeko behar den informazioa. Oharra: zuzen-zuzenean kaltetu daitezkeen atalak besterik ez bete.			
Kalteak eta zuzentze-neurriak.	Ingurune fisikoa.	Kalteak (higadura, trinkotzea) (deskribatu):	Neurriak (deskribatu):
	Ingurune biologikoa.	Kalteak (loreak, animaliak, errekek, hezeguneak) (deskribatu):	Neurriak (deskribatu):

	Kultura-ondarea.	Kalteak (deskribatu):	Neurriak (deskribatu):
Kartografia.	Plano zehatzak.	Hondatzeko arrisku handiena duten inguruak bakarrik.	Gutxi gorabeherako eskala: 1/5.000
	Ingurumen-arloko neurriak ere erakusten dituzten planoak.	Hondatzeko arrisku handiena duten inguruak bakarrik.	Gutxi gorabeherako eskala: 1/5.000
Oharrak (ba al dago aurreko ataletan agertu ez den ezer garrantzizkorik? Atal honetan idatzi):			

Ikusten baldin bada lasterketaren ibilbideak eragina izan dezakeela, ingurumenaren aldetik, babesguneak berezko dituen babes-gai garrantzitsuenetan edo erraz hondatzeko moduko inguru berezietan, edo —berak hala erabaki duela-eta— erakunde antolatzaileak egin behar badu ingurumen-ebaluaketa, edo —honelakoetan, gainera, **beti**— ingurumen-administrazioak ibilbidea edo lasterketaren ezaugarriak aldatzeko eskatu eta antolatzaileak ez badu nahi, erakunde antolatzaileak **ingurumen-txostena** egin beharko du. Bi kasu hauetan ere antolatzailearentzat derrigorra izango da txosten hori egitea:

- Lasterketa bera berria baldin bada, edo lehenagokoren bat dezente aldatzen bada (ibilbidea, partaide-kopurua eta abar).
- Logistika konplexua behar baldin bada partaide-kopurua dela-eta edo lasterketaren ibilbidea dela-eta.

Ingurumen-txosten horretan, 1. fitxan deskribaturik dagoen eduki guztia jaso behar da (A, B eta C ataletan), eta, nola egin jakiteko, I eta II eranskinetan oinarritu daiteke. **Ingurumena zaintzeko plan** bat ere jaso behar du (14. figura). Ingurumen-administrazioak erabakiko du, beti, ingurumen-txosten horrek zenbateraino izan behar duen konplexua eta edukiz oparoa. Gehiago eska dakioke, gainera, ikusita ibilbidearen zer ehunetakotan sor daitezkeen gorabeherak edo kalteak —ingurumenaren aldetik— babesgunearen babes-gai nagusietan edo erraz hondatzeko moduko inguru berezietan.

14. irudia. Zer eduki behar duen, gutxienez, mendi-lasterketa bateko ingurumen-txostenak.

Ingurumena zaintzeko plana. Proba guztia nola ikuskatuko den planifikatuko da plan honetan. Ingurumen-arbitroek exekutatu dute, edo antolakuntzak jarritako antzeko beste figuraren batek. Ikuskapen-fitxa bat ere edukiko du.

Lasterketa baino lehenagotik jarriko da martxan:

Lasterketa baino lehenago: ibilbidearen profil zehatza egiteko, inguru kalte errazek identifikatzeko, kalteak mugatzeko neurriak identifikatzeko, eta seinale bereziak jartzeko edo boluntarioak edo ingurumen-arbitroa ipintzeko.

Lasterketa bezperan: balizaketa osoa martxan jartzea, eta gerta daitezkeen kalteak neurtzeko datu-bilketa martxan jartzea.

Lasterketak irauten duen bitartean: kontrolatzea betetzen direla jarritako ibilbidea eta neurriak.

Lasterketaren ondoren: seinale guztiak biltzea (ziriak eta beste) (12. irudia), korrikalariak eta ikusleak utzitako zaborra —utzi badute— biltzea, eta eragin diren kalteei buruzko datuak biltzea.

12. irudia. Antolakuntzako boluntarioak seinaleak biltzen. Egilea: Cano_Fotosports.

Beste zer jaso daitezkeen ingurumen-txostenean:

- Kalteen berri jasotzeko fitxa edo taula (lasterketan erabilia).
- Zuzentze-neurriak proposatzeko fitxa edo taula.
- Kalteen azken ebaluaketarako fitxa edo taula.
- Ingurumenaren aldetik ebaluatzea ea antolakuntza nola iritsi den kontrol-puntuetara eta janari-mahaietara (ibilgailuak zelan ibili diren pistetatik/bideetatik).
- Korrikalarien lagunek eragindako kalteak mugatzeko plana (non jarri behar diren lasterketa ikusten; puntuok kartografian zehazturik).

3.1.1.3. Korrikalariaren araudia (atal bat ingurumenari buruzkoa izango da).

Antolakuntzak idatziko du korrikalariaren araudia. Arauak emateko agiri bat da, eta, atal bat, ingurumenari buruzkoa izango du. Hor egongo da jasota zer-nolako obligazioak, zigorrak eta penalizazioak izango dituen korrikalariak ingurumenarekiko duen jokabidearen arabera.

Araudiaren atarikoan/sarreran, labur-labur, babesguneak zer-nolako balioak dituen azaldu eta bertako ingurumena zein hauskorra den ere esplikatu, betiere irakats-gogoz eta gauza horietaz jabetu daitezen.

Araudiak lasterketaren web-ean ere egon behar du eskuragarri. Gainera, lasterketa sustatzeko aldian, ingurumen-arloko gaien publizitateari erabateko lehentasuna eman beharko dio antolakuntzak.

Begiratu dugu 2015eko mendi-lasterketa batzuetako araudien artean, eta honatx, zerrendatxo batean bilduta, ingurumena zaintzeko jaso dituzten obligazio batzuk:

Korrikalarien obligazioak mendia errespetatzeko eta zaintzeko.

Lasterketan parte hartu baino lehen **entrenatzen ari direnean** ere begiratu behar dituzte obligazio hauek:

- Ingurua errespetatzea. Baliabide naturalik, geologikorik, kulturalik ez hondatzea.
- Antolakuntzak jarritako eta markatutako ibilbidea errespetatzea; bidetik atera gabe. Ahal dela, bide nagusitik joatea, eta ez ondoko bidetxoetatik. Ez, laburtze-gogoz, zehar-biderik hartu. Ahal dela, bihurguneak ez barrutik laburtu.
- Debekatuta dago zaborra botatzea (hondakinak, estalkiak, janaria edo materiala), antolakuntzak horretarako prestatutako lekuetan izan ezik.
- Gaez, ez argi-distirarik edo -seinalerik egin. Buruko argia baino ezin da erabili.
- Beste korrikalariak ingurumenean kalte egiteko moduko edozer egiten badute, salatu.
- Gelak, barratxoak eta halakoak dortsal-zenbakiarekin markatzera behartu.
- Ez garrasirik egin. Isilik ibili.
- Ahal dela, ez zapaldu ura dagoen lekuetan: urmael, erreka, zohikaztegi eta halakoetan (13. irudia).

13. irudia. Ahal dela, ez zapaldu ez euri-urmaeletan (euri egiten duenean sortzen dira) ez hezeguneetan. Egilea: M. Oñorbe.

Denbora-zigorrak (penalizazioak).

Antolakuntzak zorrotz-zorrotz begiratuko du obligazio horiek betetzen diren, eta, beharrezkoa bada, erabakita dauden denbora-zigorrak aginduko ditu. Antolakuntzak erabakiko du zenbat denbora kendu (lasterketa-koordinatzaileak, kronometratzaileak eta kontroletako arduradunak), korrikalariak zenbat irabazi duen eta zer-nolako kaltea eragin duen gorabeheran. Ikus dezagun zerk eragingo dituen denbora-zigorrak edo baita desklasifikazioa ere:

- Hondakinak botatzea.
- Janari-mahaietan paratu diren paper-ontzien kanpoan uztea hondakinak.
- Jarritako ibilbidetik ateratzea. Bidea laburtzea edo laster-bideak erabiltzea.
- Landare eta animaliei kalte egiteko moduko lekuak zeharkatzea, lekuok aurretiaz halaxe seinaleztaturik badaude (habitat bereziak, intereseko hezeguneak, urmaelak, euri-errekak, zohikaztegiak eta abar).
- Arrazoirik gabe garrasiak edo zarata egitea (txilibituak) edo argia (distirak), baldin eta animalien artean edo gainerako jendearen artean traba eragin badezake.
- Ibilbidearen zati bat markatzeko spraya erabiltzea, edo pintura, edo joaten ez den beste edozer.
- Parte-hartzailea nor den jakiteko behar diren elementuak ez eramatea (dortsala, identifikazio-kodea).

3.2. Naturagune babestuko administrazioaren zeregina.

Naturagune babestuko administrazioa da berau kudeatzeko ardura duen erakundea. Hark egin behar du mendi-lasterketa baimentzen duen agiria.

Ikus ditzagun haren ardurak:

- Antolatzailearen eskariari erantzuna ematea. Horretarako, bi gauza egin beharko ditu: aztertu ea bateragarriak diren lasterketa egitea eta babesgunea zaintzea eta babesgunearen helburuak kudeatzea; eta baldintza batzuk jarri, babesgunearen ezaugarrien arabera.
- Lasterketa baimenaren arabera egin dadin arduratzea. Ez da kalterik eragin behar, edo ahalik eta gutxien behintzat eta, beti-beti, zuzentzeko edo konpontzeko modukoak.
- Lasterketak ez du beste erabiltzaile edo bisitari batzuekin gatazkarik sortu behar mendiaren erabileragatik.
- Lasterketa tresna bat ere izan behar da jendea horrelako lekuen garrantziaz jabetu dadin eta lekuok zaintzen eta garatzen laguntzeko, eta, ez, soilik, kirol edo dirubide hutsa.
- Proposatzen diren neurriek neurri aproposak izan behar dute babesgunea bera zaintzeko eta babesgunearen kudeaketa-helburuak erdiesteko.
- Bai antolakuntzak bai arbitroek ingurumen-arloko nahikoa informazio eduki behar dute proba nola egin planifikatzeko, haren jarraipena zuzen-zuzen egingo dela bermatzeko eta egin beharreko agiriak eta txostenak egiteko. Informazio hori txosten teknikoan jasota egongo da.

Babesguneetan, mendi-lasterketak planifikatzeko eta kudeatzeko tresnak ere behar dira, lasterketa horiek ondo kudeatze aldera. Hauexek gomendagarrienak:

- Planifikazioa eta/edo kudeaketa egiteko tresnak (BNAP, EKEG eta Natura 2000 Sarera loturiko beste batzuk), eta, beharrezkoa bada, erabilera publikorako plan bat edo bereziki mendi-lasterketetarako eginiko araudi bat (arauak jartzeko irizpideak, baldintza-ereduak).
- Urte guztiko egutegi bat, lasterketak egiteko egunik onenak zein diren jakiteko, kontuan hartuta faunak zer tarte behar duen umeak ekartzeko eta hazteko —ez diezaiegun kalterik egin—, eta beste ekitaldi batzuk ere aintzat hartuta, baliteke eta lasterketaren egun berean izatea edo harekin bateraezinak izatea (erromeriak, perretxiko-garaia, intereseko jaiak, ehizaldiak, abere-garraioa eta abar).
- Egutegi horrekin loturik, irizpide publiko batzuk, lasterketa bat baino gehiago baldin badago zein lehenetsi jakiteko; adibidez: federazioak (Espainiako Kopako zirkuitua), ingurumen-kalitateko zigiluak (ingurumen-ebaluaketa bat ere bai, lasterketak ahalik eta kalterik txikiena eragiten duela ziurtatzeko), antzintasuna eta abar.
- Lasterketak baimentzeko prozesu normalizatua: zer nola egin, epeak eta guzti.

- Gutxieneko edukien zerrenda bat, lasterketa baino lehenago ingurumen-txostena aurkeztu behar denerako eta, gero, kalteen jarraipen-txostena egin behar denerako.

Beste tresna interesgarri batzuk:

- Baso-pisten, bide eta bidezidorren inbentarioa. Lasterketak antolatzeke erabili ahal izango dira eta antolatzaileen eskura egongo dira.
- Lehentasunezko habitaten mapak, inguru kalteberenak, erreserbenak, higatzeko arrisku handia dutenenak.
- Laguntzeko boluntarioen sarea.
- Zerrenda batean, zer egin daitekeen kalteak konpontzeko/ordaintzeko, kalterik baldin badago.

3.2.1. Mendiko lasterketa bat baimentzeko irizpideak/jarraibideak.

Badira irizpide batzuk **babesguneko administrazioak kontuan hartu behar dituenak mendiko lasterketak baimentzeko orduan**. Bi sailetan banatu ditugu, garrantziaren arabera. Lehenik eta behin, **lehentasuna** dutenak jarri ditugu; eta, gero, **bigarren mailako** beste batzuk, garrantzi gutxiago baitute.

Lehentasunezko irizpideak.

- 1) Gogoan izan zuen ingurumen-administrazioak **zein legedi duen babesguneetarako, hartara egokitu beharko baitu jarduerak**. Zehatz-mehatz zer bete beharko den? Lasterketa egitekoa den babesgunea planifikatzeko eta kudeatzeko agirietan jasota dauden helburu, araudi eta zonifikazioa (araudiok: BNAP, EKEG, Natura 2000 Sareko kudeaketa-planak, erabilera publikoko planak eta beste). Agiri horietan, horrelako lasterketak nola arautu ere jaso beharko litzateke.
Babesguneak horrelako agiri bat ere ez badauka onarturik, ingurumen-administrazio eskumenduneko zerbitzu teknikoek jartzen dituzten baldintzak bete beharko dituzte antolatzaileek.
Badira gauza batzuk lasterketa horietarako muga direnak, esate baterako, lurraldea zenbateraino den hauskorra, zein erraz hondatu daitekeen, higatu, ba ote dagoen florarik edo faunarik bereziki kaltebera edo babestua, eta natura aldetik edo kultura aldetik beste ezer berezirik badagoen.
- 2) Lasterketak **badu zeregina, eta ez nolanahikoa, mendiko natura eta kulturaren berri ematen** eta natura zaintzeko eta babesteko jarrera eta jokamoldeak zabaltzen (14. irudia).

14. irudia. Lasterkari-talde bat amezti batean barrena. Egilea: Cano_Fotosports.

- 3) Ez ahaztu **jabetza pribatua**. Haren eskubideekin eta haren jarduera ekonomikoekin **bateragarriak izan behar dute ekitaldiok, eta baita beste erabiltzaile batzuen jarduerekin ere**. Lasterketak sail pribatuetatik igaro behar badu, antolakuntzak jabeen baimena eskuratu behar du.
- 4) Ingurumen-administrazioak erabakita duen bezala **aurkeztu beharko da baimen-eskaera** babesgunean. Alde horretatik, babesgune bakoitzak **urte osorako egutegi** bat zehaztu beharko du, lasterketa-mota guztiak hartuz kontuan eta mendia nolakoa den ahaztu gabe, jakin ahal izateko ea zein egun eta garai diren egokienak lasterketak egiteko. Egutegi horri begira, lasterketak urte osoan hobeto banatzeko modua egongo da, salbuespen batzuk jarrita: florarako garairik larrienak, eta, batez ere, umeak egiteko eta hazteko garaiak; eta ez dira berberak babesgune guztietan. Eskabideak aurkezteko azken eguna ere jarri ahal izango da, eta bi kopuru-muga urte bakoitzerako: bat, lasterketa-mota bakoitzerako; eta, bestea, lasterketa guztietarako. Egutegi horrek ezin ahaztuko du —horrelakoak bat etortzeak saihestearren— zein egun diren okarrenak beste erabiltzaile batzuk orduan daudelako ugarien edo beste ekitaldi batzuk egoten direlako (jaiak, erromeriak, perretxiko-billetak, ehiza, eta abar).
- 5) Lasterketen urteko egutegia osatzen denean, osatu beharko da lasterketa guztiak kontuan harturik, ikusteko ea gehien erabiltzen diren lekuetan **metaketarik edo sinergiarik** badagoen eta nolako ondorioak dituzten. Horrela, hobeto arautu ahal izango da leku horietan zenbat lasterketa egin daitekeen; eta, gehien erabiltzen diren bide horiek zaintzeko beharrezkoa bada, kopuru hori murriztu daiteke, edo lasterketak txandaka eginarazi, aurrean bat eta datorren urtean beste bat. Metaketa horrek paisaia zer-nolako eragina duen ere hartuko da kontuan, eta baita zer-nolako irudia edo itxura sorrazten duen ere (15. irudia).

15. irudia. Mendiko lasterketa bat Cercedillako basoetan. Guadarrama mendia, Madril. Egilea: J. M. Nasarre.

- 6) Beharrezko baimenak lortu ondoren, **lasterketaren berri zabaltzearekin batera**, antolakuntzak gauza hauek denak azaldu beharko ditu:
  - Lasterketa egitekoa den lekua babestuta dagoela, zer-nolako balioak dituen naturaren eta kulturaren aldetik, eta gizarteak zer helburu dituen hura babesturik edukita. Lasterketak berak tresna bat izan behar du babesgunearen balioen berri zabaltzeko, argi eta garbi eta zehatz-mehatz.
  - Ibilbide birtual bat erakutsi beharko da, bidea garbi gera dadin eta inor lasterbideak hartzen hasi ez dadin.
  - Mapa batean, zein diren lekurik kaltetu errazenak, nondik ezin den ibili, eta ikusleak non egon daitezkeen lasterketari begira.
  - Ingurumen-praktika onen agiria.
  - Korrikalariak bete beharreko obligazioak: lasterketa hasi baino lehenago (araudia sinatzea), lasterketan (araudia betetzea) eta lasterketaren ondoren (asebetetze-inkesta betetzea).
- 7) Begiratu beharko da ea antolakuntzak **ingurumen-administrazioarekin konpromiso-agiri bat sinatu duen** gida honetako gomendioak eta praktika onak beretzat hartuz. Aldi berean, **baimenak fidantza bat eska dezake**, badaezpada batere kalterik egiten den babesgune baliabide naturaletan edo kulturaletan, azpiegituretan edo instalazioetan. Fidantzak proportzionala izan behar du, hau da, ikusi beharko da proba nolakoa den eta balizko kalteak konpontzeak zenbat balioko duen. Eta fidantza atzera itzuli egin behar bada, administrazioak horretarako bide egokia erabili beharko luke, ahalik eta azkarren egin ahal izan dadin.
- 8) Proba bat baimentzeko orduan, **hobe probak ibilbide bat baino gehiago ez badauka**, hori ere kontuan hartuko baita (lasterketa laburra, ertaina eta luzea). Ibilbide bat baino gehiago

baldin badago, laburrenak zatirik handiena luzeenak egiten duen bide beretik egin beharko du.

- 9) Zehaztu ea lasterketa-mota bakoitzean **gehienez ere zenbat parte-hartzaile** egon daitekeen. Horretarako, ikusi beharko da lasterketa babesguneko zein lekutatik pasatzen den eta leku horiek **jendea hartzeko zer gaitasun** daukaten. Eta gaitasun hori zehazteko, aldagai hauek izango dira kontuan:

- Babesgunea zein motatakoa den.
- Bidea zein motatakoa den (pista zolatua, lurrezko pista, mendi-bidea eta abar).
- Urtaroa.
- Probaren luzera.
- Ibilbidearen zer % dagoen babesgunearen barruan.
- Zenbat parte-hartzaile.
- Parte-hartzaileak nolakoak diren eta antolatzailea nolako den (ikusi aurreko urteetan zer).
- Lasterketak ukitzen dituen lekuak zenbateraino diren hauskorak.
- Gaez bai ala ez.
- Babesguneak duen kudeaketa-gaitasuna.
- Parte-hartzaileek zenbateraino duten irudipena lasterketa gainezka eginda dagoela.
- Babesgunearen beste erabiltzaileek zenbateraino duten irudipena gainezka eginda dagoela.
- Egun berean beste ekitaldirik badagoen; baliteke lasterketan eragina izatea edo baliteke lasterketarekin bateraezina izatea (erromeria, perretxiko-bilketa, ehizaldiak, abere-garraioak eta abar).

- 10) Dena delako babesgunean edo bertako herrietan bide-sarerik baldin badago, **proba bide-sare horretatik egin behar da**. Aukeran, bide-mota hauek erabili behar dira, hurrenkera honetan:

- Pista zolatuak.
- Lurrezko pistak.
- Babesguneko bide-sarea.
- Beste bide formal edo seinaleztatu batzuk.
- Bide-inbentarioan ageri direnak (halakorik baldin badago).

Bide horietan ezin du higadura-arazorik egon. Bideetatik kanpora ezin da lasterketarik egin, ezin da bide berririk egin eta ezin da biderik aldatu; ez da onartuko. Kasu berezi-berezi batzuetan, baimendu daiteke zatiren batean bidetik irtetea, baina erakutsi beharko da —ingurumen-ebaluaketa bidez— ez dela batere kalterik egiten.

Zenbat parte-hartzaile dagoen eta lasterketaren beste ezaugarri batzuk ikusita, baliteke ibilbidearen zati gehiago pasaraztea hiru metro baino zabalera handiagoko pistetatik.

- 11) Ingurumen-administrazioak eta antolakuntzak aztertu beharko dute, ordutegiak eta ibilbidea esku artean hartuta, nola egin, baina **gaez** ahalik eta gutxien ibili beharra dago babesgunearen barruan (16. irudia). Lasterketaren zati bat gaez egitea baimentzen bada, **irizpide batzuk** jarri beharko dira, **errazen hondatzeko moduko lekuetatik** behintzat ordu horietan **ez** igarotzeko.

16. irudia. Korrikalariak mendian gauez. Egilea: Cano_Fotosports.

- 12) **Abiapuntuak eta helmugak**, ahal dela, klean jarri behar dira. Aurretiaz erabaki non aparkatu behar duten parte-hartzaileek eta lagunek. Erraz iristeko moduko eta kalterik eragiten ez duten lekuak izan behar dute. Lagunak non jarri erabakitzeako orduan, gogoan izan ez dela eragin behar kalterik, pilaketarik edo zirkulaziorako oztoporik, eta ezta zailtasunik ere beste bisitari eta erabiltzaile batzuei.
- 13) **Lasterketarako erabiltzen diren seinaleak aldi baterako izango dira.** Inguruan ezin da inolako aldaketarik eragin (ezin da erabili arbolarik, arrokarik edo elementu naturalik seinaleak lotzeko, iltzatzeko edo torlojuz lotzeko), eta beste erabiltzaileei ere ezin zaie inola eragin. Ezin da pinturarik, karrerik edo igeltsurik erabili. Ahal denetan, lehenagotik jarrita dauden seinaleak erabili lehiaketako seinaleak ipintzeko. Arinenera ere lasterketa baino 24 ordu lehenago jar daitezke seinaleak. Egunean bertan edo lehenbailehen kendu behar dira.
- 14) Seguru egon **janari-mahaiak** leku egokian daudela: ikusteko moduko lekuak, erraz iristeko modukoak, arriskurik gabeak eta mendia ahalik eta gutxien hondatzeko moduko lekuak, parte-hartzaile eta antolatzaile asko ibiliko da-eta atzera eta aurrera.
- 15) **Komunak, oholtzak, megafonia eta antzeko instalazioak** aldi baterako izango dira, eta egunean bertan edo biharamunean kendu beharko dira. Irteera inguruan eta helmuga inguruan egongo dira, klean.
- 16) **Antolakuntza da arduradun bakarra lasterketan sortu diren hondakinak garbitzeko** eta erretiratzeko. Antolakuntzak jakinarazi behar die korrikalariei debekatuta dagoela mendian hondakinik botatzea. Ez badu arau hori betetzen, korrikalaria deskalifikaturik geratuko da.

17. irudia. Zabor-poltsa eta banaketa-lekuaren amaiera-seinalea. Egilea: M. Oñorbe.

17) Ahalik eta hondakin gutxien sortzeko obligazioa dago. **Antolakuntzak hala aginduko dio bere buruari.** Horretarako, irizpide hauek hartuko dira aintzat:

- Ahal dela, ez erabili plastikozko edalontzirik edo botilarik, ezta estalkirik ere. Frutak zurituta egon behar du.
- Ahal dela, ur-banatzailak erabili. Parte-hartzaile bakoitzak bere botila eta edalontzia eraman behar du, janari-mahaietan betetzeko (18. irudia).
- Hondakinak norenak diren jakiteko sistemaren bat ezarri, arau-hauslea zigortzeko.

18. irudia. Ura banatzeko puntua. Korrikalari bakoitzak bere botila beteko du. Egilea: M. Oñorbe.

18) Antolakuntzak **hondakinak bereizita bildu** beharko ditu. Horretarako poltsa edo ontzi egokiak jarri beharko ditu lasterketaren hasieran, amaieran eta janari-mahaietan (19.

irudia). Onena da hondakin-biltegiak herrian eta ikusleentzako lekuetan uztea, errazago jaso ahal izateko.

19. irudia. Hondakinak bereiztea. Majalasna mendi-taldea janari-banaketan. Egilea: J. Tabernero.

Bigarren mailako irizpideak.

- 19) **Parte-hartzaileak federaturik** egotea komeni da, horrek ematen dituen kobertura guztiak edukitzeko.
- 20) **Kontrol-sistemaren bat** ezarri behar da janari-mahaietan eta helmugan, parte-hartzaile guztiak iritsi direla ziur jakiteko. Txartelak, mikrotxipak edo antzeko zer edo zer erabil daiteke.
- 21) **Garraio publiko kolektiboa erabiltzeko erraztasunak eman eta erabiltzeko propaganda egin** antolatzaileen eta parte-hartzaileen artean. Jende asko eramateko moduko ibilgailuei eman lehentasuna.

Lasterketa bat baino gehiago egin nahi bada egun berean eta ibilbide berean, korrikalarientzako garraio-sistema antolatu bat eskaintzea baliteke erabakigarria izatea lasterketa bat baimentzeko eta bestea ez.
- 22) **Tokian tokiko erakundeekin eta elkarteekin lankidetzan aritzea** —ondo ezagutzen baitute babesgunea—, ingurumen-arloko neurrien kontrolerako, jarraipenerako eta aplikaziorako (20. Irudia).

20. irudia. Candeleda Hipika Klubeko boluntarioak. El Guerrero de Gredos 2015.

- 23) Antolatzaileei esan hobe dutela **etiketa ekologikoa duten hornigaiak** erostea.
- 24) Antolatzaileei esan hobe dutela **tokian tokiko produktuak kontsumitzea (0 km)**, (parte-hartzaileentzako opariak eta materiala), gertuko ekonomia sustatzearren eta garraio-distantziak murriztearren (jasangarritasuna, aztarna ekologikoa).
- 25) Ondo baloratuko da parte-hartzaileei aukera ematea **diru pixka bat jar dezaten mendia lehen bezala uzteko eta garbitzeko**, edo antolakuntzak berak jartzea diru hori. Diru hori kobratzeko, lurraldea zaintzeko erakunde bat erabil daiteke, edo herriko mendi-elkarteak, edo babesgunearekin batera natura zaintzeko boluntario-lanetan aritzen den GKE bat.

21. irudia. Bidezidorra lehen bezala uzten, babesgune batean.

- 26) FEDMEK edo EUROPARC-Españak **ingurumen-ziurtagiria edo ingurumen-kalitateko zigiluak** susta ditzakete horrelako lasterketetarako. Zigilu horren barruan ingurumenaren ebaluaketa ere egongo da, lehiaketak eragindako kaltea minimoa dela ziurtatzeko.

3.3. Eta korrikalariek zer?

Ikus dezagun korrikalariek zer egin behar duten, **lehentasunez**, lasterketa diseinatzen ari garen fase honetan:

- 1) **Korrikalariaren araudia/erantzukizunak onartzeko agiria** sinatu. Dortsala jasotzen duenean sinatu beharko du, korrikalariak, erregelamendu hori, eta orduan emango da sinatu izanaren fede.
- 2) Erabaki baldin bada **diru bat jarri** ahal izango dela babesgunea lehen bezala uzteko eta garbitzeko, korrikalariak onartu egin beharko du.

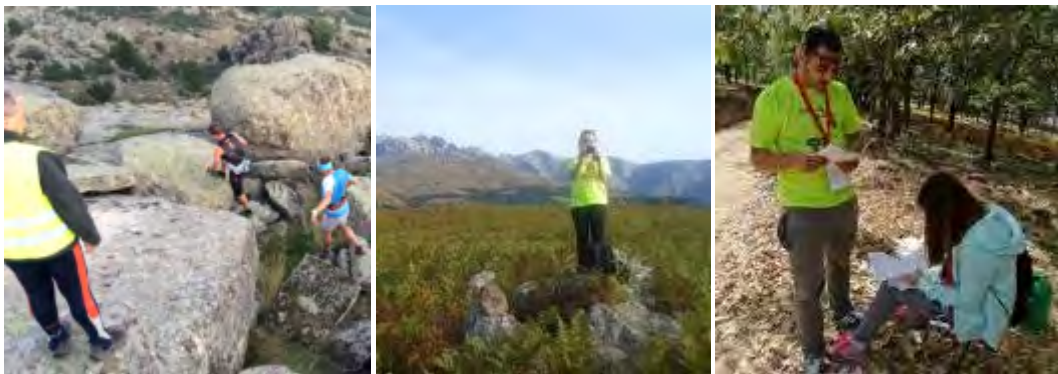
4. 2. FASEA. PROBA GAUZATZEA.

4.1. Zer egin behar duen proba-antolatzaileak.

4.1.1. Irizpideak, jarraibideak eta zer egin behar den lasterketa ondo burutzeko.

Lehiaketa ondo burutzeko, antolakuntzak gauza hauek egin behar ditu **lehentasunez**:

- 1) **Ingurumen-arbitroa** eduki beharra dauka, edo pareko figuraren bat. Haren ardura izango da begiratzea ea antolakuntzak eta parte-hartzaileek betetzen dituzten edo ez ingurumen-praktika onekin zerikusia daukaten alderdi guztiak (22., 23. eta 24 irudiak). Lasterketa ingurumenaren aldetik ebaluatzeko eta ondo burutzen den ikuskatzeko, ingurumen-arloko prestakuntza emango zaie horretarako berariaz. FEDMEk prestatua du profesional horientzako prestakuntza-programa bat.

22, 23 eta 24 irudiak. Ingurumen-arbitro batzuk, mendiko lasterketetan.

- 2) Non egon behar dute arbitroek? Mendia zaindu beharra dagoela gogoan, lekuriak hauskorrenak zein diren ikusi, eta **punturik arazotsuenetan jarri arbitroak** (laster-bideak hartzeko aukera, errazen hondatu daitezkeen lekuak, hezeguneak, errekek eta antzekoak). Ingurumen-administrazioarekin adostu behar da non.
- 3) Ingurumen-kontuetan araudia betetzen ez duten parte-hartzaileei **denbora-zigorra jarriko diete arbitroek eta epaileek** (bideetatik kanpora lasterka egitea, seinaleak paratzea, zaborra botatzea eta abar).
- 4) Lasterketan jazotzen den edozer dela-eta korrikalariek edo babesguneko langileek **zer edo zer esan edo jakinarazten badiete**, esan horiek entzun eta bideratzeko ardura izango dute arbitroek.
- 5) Informazioa biltzea, **lasterketan gertatu diren ingurumen-gorabeheren txosten bat** egiteko (datuak biltzeko fitxak ederto datoz; ikusi III. eranskina). Zeresan handia izango du errazen hondatu daitezkeen elementuak hobeto zaintzeko (lurra, flora, fauna, ura eta abar). Ez ahaztu lasterketak sortu duen zarata ere aztertzea, horrelako lekuek berezkoa baitute bakardadea eta lasaitasuna. Hori ere kontuan hartu.
- 6) Naturagunearen barruan, ahal dela, **hotsezko emisiorik ez** (megafonia). Debekatuta dago suziriak edo piroteknia jaurtitzea, musika-taldeak eramatea edo megafonia erabiltzea giroa sortzeko. Giroa sortzeko horrelako gauzak erabili nahi badira, irteera eta helmuga inguruan erabili beharko dira, eta betiere kale artetik irten gabe.

- 7) Hondakin-ontziei **begiratu bat eman aldian-aldian**, ea ez dauden gainezka eginda eta zuzen erabiltzen dituzten.

Bigarren mailako beste zeregin batzuk:

- 8) **Ingurumenaren garrantziaz jabetzeko beste zer edo zer ere antolatu ikusleentzat** (bisitariak eta herriko jendea) eta korrikalarientzat. Horretarako beren beregiz atonduko da leku bat (karpa, standa eta abar). Lasterketaren web orria erabiliz, aurretiaz jakinarazi non zer antolatuko duzuen.
- 9) Inor nahasteko arriskua dagoen lekuetan, antolakuntzak ez luke balizarik erabili behar, **hobe boluntarioak erabiltzea**.
- 10) Behar bezain beste bider azaldu ezen, janari-mahaietatik kanpora **ezer edaten edo jaten baldin badute**, zaborrak botatzea debekatuta eta penalizatuta dagoela, baita deskalifikazioarekin ere.

4.2. Babesguneko administrazioaren zeregina.

4.2.1. Irizpideak, jarraibideak eta zer egin behar den lasterketa ondo burutzeko.

Lasterketak irauten duen bitartean, gauza hauetaz arduratu beharko da, lehentasunez, naturagune babestuko administrazioa:

- 1) Begiratu ea badagoen **ingurumen-arbitrorik (edo antzeko figurarik)**, eta ea egon behar duten lekuan dauden, hau da, batez ere ibilbideko lekurik hauskorrenetan. Zenbat ingurumen-arbitro? Lasterketa-motaren arabera (FEDMEk lasterketa hauetarako ditu jarriak irizpideak: KM bertikalak, maratoiak eta ultrak).
- 2) Antolatzaileei laguntza eman **komunikazio-lanak egiteko eta parte-hartzaileak ingurumenaz sentsibilizatzeko ekintzetan** (korrikalariak eta ikusleak), bai lasterketan bertan bai, aurretiaz, publizitate- eta sustapen-zereginetan. Korrikalariekin egin beharrekoa aurreko gaueko *briefing*-ean egin behar da. Ekintza horietan, azaldu babesguneak zer duen baliokoa naturaren aldetik eta kulturaren aldetik. Ekintza horiek babesguneko administrazioaren eta lasterketako antolakuntzaren arteko bategite-saio baten antzera hartu behar dira.
- 3) Begiratu **ea betetzen diren** edo ez lasterketarako ezarri eta sinatu diren **zehaztasun eta baldintza guztiak**.
- 4) Begiratu ea lasterketa egitea **bateragarria** den **beste jarduera batzuekin**, bai irteera-puntuan, bai helmugan eta baita ibilbide osoan ere.
- 5) Lasterketa egiteko behar diren **baliabideak eta informazioa eman**.
- 6) Ingurumen-zaintzaileek eta basozainek ere egin behar dute lasterketaren **jarraipena eta zaintza**.

4.3. Eta korrikalariak zer?

Ikus dezagun korrikalariak zer egin behar duten, **lehentasunez**, lasterketa-fase honetan:

- 1) Antolatzaileek edo ingurumen-administrazioak zer edo zer programatzen badute ingurumen-sentsibilizaziorako, gogoz joan eta parte hartu beharra daukate.
- 2) **Korrikalariaren araudia** bete (25. irudia).

25. irudia. Korrikalari batzuk mendi goietan, babesgune batean. Egilea: Cano_Fotosports.

5. 3. FASEA. PROBA AMAITZEA ETA EBALUATZEA.

5.1. Antolakuntzaren egitekoa.

5.1.1. Irizpideak, jarraibideak eta zer egin behar den lasterketan amaieran eta ebaluaketan.

Antolakuntzak, azkenik, txosten teknikoaren arabera lasterketa zuzen burutu dela jakinarazi beharko du. Horretarako, ikus dezagun zer egin behar duen lehentasunez:

- 1) Ingurumen-administrazioaren ebaluaketa edonolako izanik ere, antolakuntzak **azken ebaluaketa-txosten** bat egin beharko du, eta bertan, besteak beste, alderdi hauek azaldu: lasterketak sortu dituen eraginak edo kalteak (erraz-erraz, nahikoa da fitxa batean; ikus IV. eranskina), ustekabeko arazorik egon ote den, hartu diren neurriak, lasterketak inguruan izan duen eragin ekonomikoa...
- 2) **Seinalizaziorako erabilitako material guztia** batu, lasterketarako erabilitako **egiturak eta ekipamenduak** batu, eta sortu den **zaborra** ere batu.

Bigarren mailako beste zeregin batzuk:

- 3) Parte-hartzaileen artean **gogobete- edo balorazio-inkestak** egin, jakiteko ea lasterketa zertan dabilen ondo eta zertan eskas. Alderdi teknikoak eta ingurumen-arlokoak baloratuko dira. Korrikalarien poltsa jasotzen dutenean (kamiseta, diploma, oroigarria...), orduan izan daiteke momenturik egokiena inkesta betetzeko eta entregatzeko.
- 4) Moduren bat jarri behar da parte-hartzaileek aukera izan dezaten **ingurumen-arloko edozein utzikeria edo zabarkeria salatze**ko; berdin dio beste parte-hartzailearen batek edo antolakuntzak berak egin duen. Protokolo erraz-errazen bat jarri (arduraduna, komunikazio-kanalak eta abar).
- 5) **Lasterketak ingurumenean utzitako aztarna** zenbatetsi, ingurumen-administrazioarekin lankidetzan.

5.2. Babesguneko administrazioaren zeregina.

5.2.1. Irizpideak, jarraibideak, eta zer egin behar den lasterketaren amaieran eta ebaluaketan.

Lasterketa amaitu ondoren, naturagune babestuko administrazioa gauza hauetaz arduratu beharko da lehentasunez:

- 1) Antolakuntzak egindako **azken ebaluaketa-txostena aztertu**. Egoki jotzen da ingurumen-administrazioak azken ebaluaketa-txostenaren jarraipen bat egitea, ea ibilbidean betetzen den.
- 2) **Azken ebaluaketa-txostena positiboa baldin bada** eta ez baldin bada kalterik atzeman babesguneko errekurso naturaletan eta instalazioetan, fidantza antolakuntzari itzultzea, fidantzarik jarri bazuen.

- 3) **Babesguneko errekurtsuetan ingurumena nolabait kaltetuta geratu bada**, aztertu beharko du ea zer egin daitekeen zehapen-espeditari bide eman baino lehen, eta, gainera, kalteak konpondu eta ordaina emateko edo ondorioak zuzentzeko egin beharrekoa egin; hori beti.
- 4) Ekarpenik egon baldin bada, diru-ekarpenik alegia, mendia lehen bezala uzteko proiektuak martxan jartzeko **boluntario-kanpainak bideratzea**.

5.3. Eta korrikalariak zer?

Ikus dezagun korrikalariak zer egin behar duten, lehentasunez, lasterketa-amaierako eta ebaluaketako fase honetan:

- 1) **Asebetetze- eta balorazio-inkesta** bete, garrantzi berezia emanez xehetasun teknikoei eta ingurumen-arlokoiei. Korrikalariari dortsalarekin batera emango zaio, eta, hark, atzera, proba amaitzen duenean bete eta itzuli beharko du, korrikalariaren poltsa edo antzekoa jasotzera doanean (kamiseta, diploma, oroigarria...).
- 2) Naturagune babestua ostera **lehen bezala uzten eta garbitzen** parte hartu, horretarako modu aproposa jartzen bada.

6. PRAKTIKA ONEN FITXA. ADIBIDE BATZUK.

Jarraian, fitxa-formatuan eta adibide moduan, mendi-lasterketa ororen hiru faseetako bakoitzean egin daitekeen hainbat gauza erakutsiko dugu (hiru faseak: proba planifikatzea eta diseinatzea, proba egitea, eta amaitzea eta ebaluatzea). Adibide berriak dituzue, erabilgarriak, eta erreferentziatarako balio dutenak. Esate baterako: txosten teknikoetako agiriak, irizpideak, korrikalariaren araudia, kalte-neurketen tipologia, ingurumen-azterlanak, neurri zuzentzaileak, kalteen jarraipena egiteko fitxak, asebetetze-inkestak eta abar.

Titulua.	Korrikalarien araudia. Helly Hansen Ultratrail Collserola.
Administrazioa/Erakundea.	Helly Hansen Ultratrail Collserola by compressport.
Dokumentu-mota.	Lasterketa-korrikalarien araudia.
Data.	2015eko azaroa.
Kokapena.	Parc Natural de la Serra de Collserola. Bartzelona. Catalunya.
Deskribapen labur bat.	Edukiz oso ondo osatua, 11 orrialde baino gehiago ditu. Korrikalariak lasterketan parte hartzeko bete behar dituzten baldintzak dakartza. Garbi-garbi dator azalduta lasterketa ez dela lehia hutsa, urrunago doala; badela lehiatzeko, bai, baina baita inguru naturala babesteko eta kirola eginez osasuna zaintzeko ere. Ingurumenarekiko betebeharrak batzuk dakartza, eta korrikalariak derrigorra dute haiek begiratzeko, bestela deskalifikaturik ere gera daitezke-eta. Adibidez: • Jarritako bidetik ez ateratzea eta laster- edo labur-biderik ez hartzea. • Prestatutako janari-mahaietan soilik edan eta jan daiteke. • Antolakuntzak ez du edalontzirik eta botilarik banatuko, korrikalari bakoitzak bere edalontzia eraman beharko du. • Lasterketa parke natural batean denez gero, korrikalari bakoitzak, errotuladore ezabaezin batez, bere dortsal-zenbakia idatzi beharko du, garbi irakurtzeko moduan, bere barratxo, gel, janari-poltsa eta halakoen estalkietan. • Korrikalari bakoitzak bere hondakin guztiak janari-mahaietaraino edo helmugaraino eraman behar ditu, eta hartarako jarri diren biltegietan utzi. Korrikalariaren batek ez baditu hor uzten edo prestatu gabeko lekuren batean botatzen baditu, deskalifikaturik geratuko da. • Bide edo bidezidorretatik kanpora ez ibiltzea. • Parke naturaleko arauak betetzea.
Zer ondo.	Garbi-garbi uzten du, azpimarratu egiten baitu, naturagune babestu batean daudela. Parkeak horrelako kirol-probetarako jarrita dituen arauak ere badakartza. Parte-hartzaileek agiria sinatu beharra daukate.
Zer eskas.	Ingurumenarekiko betebeharrak gehiago jaso behar lituzke.
Langileak eta materialak.	Antolakuntzak ez du horrelakorik zehaztu.
Kontaktua.	Helbide elektronikoa: info@utcollserola.com; https://www.facebook.com/lanovafita Telefona: 610 47 24 32
Informazio gehiago.	www.utcollserola.com

Titulua.	Sierra Nevada naturagunean kirol-probak egiteko irizpideak.
Administrazioa/Erakundea.	Ingurumen eta Lurralde Antolamendu Saila. Andaluziako Junta.
Dokumentu-mota.	Probak arautzeko irizpideak.
Data.	2015.
Kokapena.	Sierra Nevadako Parke Naturala eta Nazionala. Granada eta Almeria. Andaluzia.
Deskribapen labur bat.	Sierra Nevada Naturaguneak egin du agiri hau. Parkea zatika banatzen du, zatiok zein hauskorak diren gorabeheran. Irizpide batzuk ere jartzen ditu, hainbat gai argi uzteko: ibilbideak; bide-motak (errepideak, erraiak eta zirkuitu baimenduak, bidezidorrak eta bide mistoak); gehienez zenbat parte-hartzaile; ordutegiak; non jarri irteera; helmuga eta janari-mahaiak; egutegia; ebaluaketa eta jarraipena egiteko protokoloak; aurkeztu beharreko agiriak eta abar.
Zer ondo.	Zuzen betetzen ditu indarrean dauden BNAP eta EKEG. Naturagunean Parte Hartzeko Kontseiluan ere aurkeztu zuten, eta, beraz, adostasun-maila handia du atzetik, han ordezkaturik dauden erakundeek emanda.
Zer eskas.	Ez dago oso ondo aztertuta hango gizarteari eta ekonomiari zer mesede egiten dien.
Langileak eta materialak.	Babesguneak lau teknikari, zortzi lan-egunetan.
Kontaktua.	Javier Sánchez Gutiérrez. Sierra Nevada Naturagune Babestua. Helbide elektronikoa: franciscoj.sanchez@juntadeandalucia.es
Informazio gehiago.	www.ventanadelvisitante.es

Titulua.	Parc del Foix-en jarduera antolatuak egiteko bideen mapa (MACAO).
Administrazioa/Erakundea.	Consorti del Parc del Foix.
Dokumentu-mota.	Arauak jartzeko agiri teknikoa.
Data.	2014ko urtarila.
Kokapena.	Parc del Foix. Bartzelona.
Deskribapen labur bat.	Foixeko parkean geroz eta eskabide gehiago aurkezten ari ziren BTT martxak eta lehiaketak egiteko, oinezko lasterketak eta martxak eta halako jarduera antolatuak egiteko; eta horrelako eskabide bat aurkezten zen bakoitzean, azterlan zehatz bat egin behar zen erabili beharreko bide eta bidezidorrei buruz. Horregatik, parkeko zuzendaritzak eta kontserbazio-teknikariak, lan-agiri batean, beraien ustez jardueramota bakoitzean erabil zitezkeen bide guztiak grafiatu zituzten, eta baita zehaztu ere zein bide erabil zitezkeen aldika, babesteko halako edo bestelako faunaren ume-aldiaren arabera. Bilera bat eta beste bat egin zuten Generalitateko Landa Agenteen Taldearekin, eskualdeko erakunde naturazaleekin, Kataluniako Generalitateko Ingurumen Sailak fauna babesteko dituen teknikariekin, eta, jakina, parkeko langileekin —haiek ezagutzen baitute lurralde hori beste inork baino hobeto—. Bilera haietan agiri hura eztabaidatu, aztertu eta aldatu ere egin zen. Agiria adosturik, hura azaltzeari ekin zitzaion. Eta, horretarako, dei bat egin zieten, egoera berria azaldu nahi zietela-eta, parkean eta inguruan dauden herrietako

	mendizale-elkarte, erakunde kontserbazionista, lur-jabe eta gainerako interesdun guztiei. Gauza batzuetan ez zeuden ados eta beste batzuetan bai, jakina; baina aurkeztutako agiria ez zen ezertan aldatu, eta erabaki zen 2014. urtean bere horretan aplikatuko zela, jasoko zirela kexa, iradokizun eta aldaketa-proposamen guztiak, aztertuko zituztela mapa sustatu zuten erakundeek eta, egokiak baldin baziren, hurrengo urtean aplikatuko zirela. Harrez gero horixe bera egin dute urtero. Iradokizunak jaso ostean agiri berri bat zutenez esku artean, urte hasieran erakunde horiei guztiei beste dei bat egin izan zaie, eta, agiri berria aurkezteaz batera, azaldu zaie zergatik onartu diren iradokizun batzuk eta zergatik beste batzuk ez. Urte bakoitzean indarrean dagoen mapa (MACAO) parkeko web-ean eskegita egoten da, “jardueretarako baimen-eskaria” izeneko atalean. Hartara, eskari bat egin nahi duen orok, lehen-lehenik, ikusi beharko du ea MACAOko baldintzak betetzen dituen, eta ez baditu betetzen, eskabidea betetzen jarraitu baino lehen ibilbidea aldatu beharra izango du.
Zer ondo.	Teknikari publikoentzat ikaragarri errazagoa da baimenak kudeatzea. Eskumena duten administrazioak ados daude: landa-eragileak, Ingurumen Saila, udalak eta, jakina, parkea. Urtero-urtero biltzen du zer duten iradokitzeke mendizale-elkartee, talde kontserbazionistek eta, beharrezkoa bada, lur-jabeek, ehiztariek eta abarrek. Parkeko ingururik hauskorrenak jarduera antolatuetatik kanpo uzten ditu behin betiko. Gauzak ondo azaldu ondoren, eta aldeko beharrezko iritziak inguratu ondoren, ondotoxo onartuta dago agiri honen ezarpena.
Zer eskas.	Tartean diren guztiak ezin pozik utzi. Gertatu izan da mendizale-talde jakin batek —eta badu nolabaiteko pisua eskualdean— saiatu dela parkearen gainean presio politikoa eta mediatikoa eragiten. Baina, hasieran adostasun polita lortu zela-eta, momentuz behintzat horrelako saiakera gutxi egon da.
Langileak eta materialak.	Teknikariak eta parkezainak, maparen hasierako idazketarako eta urteroko berrazterketarako. Inplikatzeko eskatu zaien gainerako administrazioek ere jarri dituzte eskura zeuzkaten baliabideak.
Kontaktua.	Helbide elektronikoa: p.foix@diba.cat
Informazio gehiago.	http://parcs.diba.cat/web/foix

Titulua.	Madrilgo 2015eko mendi-lasterketen zirkuitu ofizialaren ingurumen-txostenak.
Administrazioa/Erakundea.	Madrilgo Mendi Federazioa.
Dokumentu-mota.	Ingurumen-eraginari buruzko txostenak.
Data.	2015.
Kokapena.	Guadarrama mendia. Lau lasterketa Guadarrama mendian + beste bat periferian (Mondalindo tontorra); horixe jorratzen da agirian. Madrilgo Erkidegoa.
Deskribapen labur bat.	Madrilgo Mendi Federazioaren zirkuitu ofizialeko mendi-lasterketek ingurumenean duten eraginaren ebaluaketa, “Lasterketa eko-jasangarria” zigilua lortze aldera.
Zer ondo.	Lehiaketak eragiten dituen ondorioen balorazio objektiboa.

Zer eskas.	Datozen urteetan ere auditatu beharko lirateke lasterketak. Finantzatzeko zailtasunak.
Langileak eta materialak.	Biologo bat (koordinatzailea). Madrilgo Unibertsitate Autonomoko Ekologia Sailaren laguntasuna (irakasle bat + ikasurte amaierako 2 ikasle) + Madrilgo Mendi Federazioko bi arbitro.
Kontaktua.	Madrilgo Mendi Federazioa. Tel.: 915 273 801; Web: http://www.fmm.es
Informazio gehiago.	http://www.fmm.es/actividades-de-montana/2013-10-22-12-12-24/noticias/item/1644-informes-ambientales-del-circuito-oficial-madrile%C3%B1o-de-carreras-por-monta%C3%B1a

Titulua.	Praktika onen agiria. Bartzelonako Diputazioko parkeen sarea.
Administrazioa/Erakundea.	Bartzelonako Diputazioko parkeen sarea.
Dokumentu-mota.	Praktika onen agiria. Kontserbazio-analisia.
Data.	2015eko urria.
Kokapena.	Parc del Montnegre i el Corredor.
Deskribapen labur bat.	Balio handieneko edo hondatzeko arrisku handieneko lekuak zein diren zehazten du: • Harrapariak habiak non. • Ur-jauziak eta hezeguneak. • "Karnatzeko" inguruak. • Flora eta habitata. • Jarraipena egiteko inguruak. • Elementu geologikoak. • Ondare arkitektonikoa. Hiru kategoria ditu jarrita, dena delako lekuak zer balio duen eta/edo zein hauskorra den gorabeheran. Semaforoa darabil kategoria bakoitza identifikatzeko. • Oso leku hauskorak. • Leku hauskorak. • Parkeko gainerako leku guztia
Zer ondo.	Ekimen honek proposamen bateratu bat lortu nahi du kudeatzaileen eta jarduera publikoak antolatu nahi dituzten erakundeen artean, jarduera horiek bateragarriak izan daitezen parkeetako ondare naturala eta kulturala zaintzearekin. Naturagune babestuei begira jarrita, bi gauza nahi ditu gorde: kalitatea eta interesen elkartzea.
Zer eskas.	Ikerketa aplikatuaren beharra dago jakiteko ea gure aisialdiak eta beste erabilera batzuek nola eragiten duten animalien eta landareen artean, eta, hartara, behar bezala kudeatzeko bai erabilera horiek bai noiz nola sartu behar diren bisitariak naturaguneetara. 10 erakundetako 16 lagun eta parkeko talde teknikoa aritu dira agiri hau lantzen, baina 10 erakunde horietako hiru bakarrik aritzen dira horrelako jarduerak antolatzen.
Langileak eta materialak.	Sei teknikari.
Kontaktua.	Helbide elektronikoa: navarretega@diba.cat

Informazio gehiago.	http://parcs.diba.cat/web/montnegre/inici

Titulua.	Parte-hartzaileak sentsibilizatzea eta ibilbideak bateragarriak egitea.
Administrazioa/Erakundea.	Antolatzailea: Sierra de Castril mendi-elkartea. Administrazioa: Ingurumen eta Lurralde Antolamendu Saila. Andaluziako Junta.
Dokumentu-mota.	Txosten teknikoa, segurtasunerako eta larrialdietarako plana eta lasterketaren araudia.
Data.	2015.
Kokapena.	Sierra de Castril parke naturala. Granada. Andaluzia.
Deskribapen labur bat.	Hasierako bileran (briefing), administrazioa teknika-erakunde zehatz-mehatz azaldu zuten babesguneak zer duen baliokoa ingurumenaren eta kulturaren aldetik, eta indar berezia jarri zuten ugatzak berrekartzeko planean. Guztira, ordu batean eman zuten lasterketaren ingurumen-kontuak aztertzen eta ahalik eta kalterik txikiena eragiteko jokabide egokiak azalduz. Araudian jasota geratu zen deskalifikatu egingo dela zakarrak botatzen dituen edonor. Lasterketak hainbat ibilbide duenez parke naturalaren barruan, eta parkea, berez, handia ez denez, kontserbazioarekin bateragarri egiteko moduan adostu da lasterketaren diseinua antolatzailearekin. Azkenik, lasterketaren ondoren ibilbidea berriro egin, eta baldintzak zenbateraino bete diren ebaluatu da.
Zer ondo.	Lankidetzaren onak erakunde antolatzailearen, Castrileko Udalaren eta Ingurumen Sailaren artean. Andaluziako batez bestekoaren aldean parkea bera txikia denez eta jende ere nahiko lasaia denez, lasterketa ez da aukera txarra parkea ezagutzera emateko eta jende gehiago erakartzeko; ez, soilik, arineketan egitera, jendearentzat ere aukera polita baita lurralde horretako berezitasunak ezagutzeko eta ugatzak berrekartzen zer nolako lana egiten ari diren ikusteko, bereiziki garrantzitsua baita.
Zer eskas.	Ondorioen jarraipena egiteko azterlanak urri. Eta, ondorioak, bi eratakoak diogu: ondorio txarrak ingurumenaren, eta ondorio onak herriko gizartearen eta ekonomian.
Langileak eta materialak.	Hiru teknikari, hiru egunez.
Kontaktua.	José María Montoro. Sierra de Castril parke naturala. Helbide elektronikoa: josem.montoro@juntadeandalucia.es
Informazio gehiago.	www.ventanadelvisitante.es

Titulua.	Kirol-ekitaldietarako pista eta bide homologatuen sarea: txosten teknikoa.
Administrazioa/Erakundea.	Parc Natural de la Serra de Collserola-ko partzuergoa.
Dokumentu-mota.	Txosten teknikoa.
Data.	2016ko urtarrila.
Kokapena.	Parc Natural de la Serra de Collserola. Bartzelona. Catalunya.

Deskribapen labur bat.	Collserolako kirol-ekitaldiak arautzeko irizpideen berritze bat dakar. Bi gauza definitzen ditu: mapa batean, ekitaldi kolektiboak zein pista eta bidetan baimendu ahal izango diren; eta ekitaldi horietan gehienez ere zenbat jendek parte hartu ahal izango duen ekitaldiaren tipologiaren, urtaroaren, parkeko zein ingururen eta abarren arabera.
Zer ondo.	Parkeko leku batzuk gehiegizko jendetzatik babestuta uzten ditu. Lasterketen eta ekitaldien goranzko joerari tope bat jarri eta egonkortu. Herritarrei azaltzea eta ohartaraztea parke naturala ekosistemaren onerako dela; baina horrelako onurarik egongo bada parkeak osasun onean egon behar duela; eta Bartzelonako inguru metropolitarrako biztanleen osasunerako ere mesedegarriak izango direla onurok.
Zer eskas.	Martxan jartzeko zailtasunak, batzuen presio sozialagatik eta zenbait udalen presio politikoagatik. Ez dago langilerik lanaldi betean estrategia horretan arituko denik.
Langileak eta materialak.	Hiru lagunek talde tekniko bat, lanaldiaren zati batean, bai barruko lan teknikorako bai kanpoko lana egiteko mendizale-elkarteekin, udalekin eta Consorci del Parc Natural Serra de Collserola delakoarekin batera.
Kontaktua.	Isabel Raventos Gastón, Consorci Parc de Collserola. Helbide elektronikoa: iraventos@parccollserola.net
Informazio gehiago.	http://www.parcnaturalcollserola.cat/pages/autoritzacions-d-activitats

Titulua.	Kirol-probak arautzeko irizpideak.
Administrazioa/Erakundea.	Madrilgo Erkidegoa eta Gaztela eta Leongo Junta.
Dokumentu-mota.	Arauketa egiteko irizpideei buruzko agiri teknikoa.
Data.	2015.
Kokapena.	Guadarrama Mendiko Parke Nazionala.
Deskribapen labur bat.	Parke nazionalan geroz eta kirol-ekitaldi gehiago antolatzeko joera dagoela-eta, araudiren bat jarri beharra omen dago; hala dio agirian. Jarraian, azaltzen du parkeak zer konpromiso dituen bisitariekiko eta kontserbazioarekiko. Parke Nazionalen Sarea Zuzentzeko Planaren arabera kirol-probak jarduera bereziak edo apartekoak dira, hala jotzen ditu, eta, hortaz, administrazioak idatziz baimendu behar ditu. Gero, kirol-proba bat baimentzeko irizpideak datoz: - Ibilbidea eta denboraren planifikazioa. - Inguru naturala zaintzeko neurri osagarriak. - Kirol-proben urteko egutegia. - Proba-eskabideak aurkezteko data batzuk jartzea. - Probak baimentzeko lehentasunak. - Zenbat parte-hartzaile. - Lasterketetan, non jarri irteerak eta helmugak. - Fidantzak.
Zer ondo.	Lasterketa antolatzen dutenek neurri osagarri batzuk hartzeko obligazioa dutela inguru naturala zaintze aldera; horrela, kalterik antzeman ere ezin izateko. Kirol-lehiaketan urte osoko egutegia osatu behar dela dio. Erabilera bateraezinak direla-eta, egun batzuetan ezingo da horrelako probarik egin. Egun horiek zehazturik uzten ditu. Proba bakoitzean gehienez ere zenbat jendek parte hartu dezakeen ere zehazten du. Fidantza jarri beharra agintzen du, babesgunean eragindako kalteak zuzentzeko.

	Kirol-probak egiteko baimena eskatzeko eredu bat ere badakar. Parkeko web-etik jaitsi daiteke.
Zer eskas.	Ingurumen-irizpideak ez daude nahikoa zehatz azalduta. Behin betiko egutegia urte hasieran ixtea falta da.
Langileak eta materialak.	Parke nazionalak langileak. Bi administrazioetako kartografia eta ingurumen-mapak.
Kontaktua.	Ingurumen, Toki Administrazio eta Lurralde Antolamendu sailburua. Madrilgo Erkidegoa. Tel.: 91 438 22 00. Segoviako Ingurumeneko Lurralde Zerbitzua. Gaztela eta Leongo Junta. Tel.: 921 417 239.
Informazio gehiago.	http://parquenacionalsierraguadarrama.es/administracion/tramites

Titulua.	Nola diseinatu ibilbide bat baino gehiagoko proba bat. Helly Hansen Ultratrail Collserola.
Administrazioa/Erakundea.	Helly Hansen Ultratrail Collserola by compressport.
Dokumentu-mota.	Nola diseinatu ibilbide bat baino gehiago mendi-lasterketa baterako.
Data.	2015eko azaroaren 26a.
Kokapena.	Parc Natural de la Serra de Collserola. Bartzelona. Catalunya.
Deskribapen labur bat.	Ibilbide bat baino gehiagoko proba bat diseinatzen du (10, 23, 38 eta 85 km), parke naturalaren barruan egiteko.
Zer ondo.	- Ibilbide laburrenak ibilbide luzearen barruan daude. - Irteera eta helmuga herri baten barruan daude. - Datozen urteetan parte-hartzaile gutxiago onartuko da: 2015ean 2.000, 2016an 1.000, eta 2017an 500.
Zer eskas.	- Lasterketa-egunean korrikalariak ez daude nahikoa kontrolaturik. Ez dago nahikoa langile ibilbide osoa ikuskatzeko.

Langileak eta materialak.	Hiru laguneko lan-taldea lanaldi betean, bai barruko lan teknikorako bai, mendizale-elkarteekin eta udalekin batera, kanpoko lana egiteko.
Kontaktua.	Isabel Raventos Gastón, Consorci Parc de Collserola. Helbide elektronikoa: iraventos@parccollserola.net
Informazio gehiago.	http://www.parcnaturalcollserola.cat

Titulua.	“Demandafolk” mendi-lasterketaren ingurumen-ebaluaketarako azterlan pilotua.
Administrazioa/Erakundea.	Territorios Vivos elkarte.
Dokumentu-mota.	Ingurumen-eraginari buruzko txostena.
Data.	2014.
Kokapena.	Demanda mendia. Tolbaños de Arriba, Burgos.
Deskribapen labur bat.	“Demandafolk” mendi-lasterketak ingurumenean dituen ondorioei buruzko azterlan pilotu bat da.
Zer ondo.	Lehiaketak eragiten dituen ondorioen balorazio objektiboa.
Zer eskas.	Lasterketa oso laburra da eta baso-pistetatik egiten da gehien bat, hau da, kalterik apenas eragiten den (ez du beste lasterketa batzuetarako balio). Onena izango litzateke lasterketa datozen urteetan ere auditatzea.
Langileak eta materialak.	Biologo bat.
Kontaktua.	Territorios Vivos elkarte. Artistas kalea, 26 28020 Madril. Tel.: 679153190.
Informazio gehiago.	http://www.magrama.gob.es/es/ceneam/recursos/pag-web/evaluacion-ambiental-carreras-montana.aspx

Titulua.	Mendiko lasterketetako ikusleen gida. Helly Hansen Ultratrail Collserola
Administrazioa/Erakundea.	Helly Hansen Ultratrail Collserola by compressport.
Dokumentu-mota.	Ikusleen gida.
Data.	2015eko azaroaren 26an.
Kokapena.	Parc Natural de la Serra de Collserola. Bartzelona. Catalunya.
Deskribapen labur bat.	Web-ean datorren informazioarekin egin dute. Lasterketako web-ean, PDF batean, hainbat informazio eta datu daukate ibilbide ondoan ikusleentzat atonduta dauden lekuei buruz: pasaerako orduak, kokapena, mapa...

	Número de mapa / Número en el mapa / Number on map	Lloc / Lugar / Place	GPS	Ultra Trail	Mija Volta	La Popular	Trail BEN
				85 km	38 km	25 km	10 km
	1/37	Sortida Sortida Start CEM Mundet C/ d'Hípata d'Alexandria Barcelona	41.435535, 2.1421896	7:00	8:00	9:00	10:00
	2	Turó del Trac (bisià) Actualment TrailBCH Barcelona	41.442096, 2.136980	7:05 7:30	8:05 8:30	9:05 9:30	10:20 11:05 & 10:32 11:40
	3/35	Pont Portell de Valldaura / Turó de Vallaura (Orta, Cerdanyola a Horta Bv- 1415) Barcelona	41.442670, 2.134975	7:11 7:35 & 13:44 22:40	8:11 8:35 & 10:45 14:50	9:11 9:35 & 10:28 13:05	10:23 11:15
Zer ondo.	Ikusleen joan-etorria planifikaturik egongo da, eta batez ere pic-nic inguruetan kokaturik.						
Zer eskas.	Langile gutxiegi dira ikusleak esandako lekuan ote dauden kontrolatzeko.						
Langileak eta materialak.	Hiru laguneko lan-taldea lanaldi betean, bai barruko lan teknikorako bai kanpoko lana egiteko mendizale-elkarteekin eta udalekin batera.						
Kontaktua.	Isabel Raventos Gastón, Consorci Parc de Collserola. Helbide elektronikoa: iraventos@parccollserola.net						
Informazio gehiago.	http://www.parcnaturalcollserola.cat						

Titulua.	Document de bones practiques en activitats excursionistes al Parc Natural del Montseny
Administrazioa/Erakundea	Parc Natural del Montseny. Bartzelonako Diputazioa.
Dokumentu-mota.	Praktika onen agiria.
Data.	2013eko uztaila.
Kokapena.	Parc Natural del Montseny.
Deskribapen labur bat.	Azken urteetan mendiko lasterketak dezente ugartzen ari zirela-eta, parkeak prozesu parte-hartzaile bat abiatu zuen, mendi-lasterketak antolatzeko aholku batzuk osatzeko. Parkeko 18 herrietako mendizale-elkarte guztiei deitu zieten eta haietako askok baietz erantzun, parte hartuko zutela. Aholku-agiri bat izan zen emaitza. Gero, Red de Parcs Naturals de la Diputació delakoan, agiri hori hartu zen oinarritzat mendi-jardueretarako praktika onen agiria idazteko, FEECk berriki onartu eta balioztatu duena (Kataluniako Mendizaleen Federazioa). Onartu zenez geroztik (2013 amaieran onartu zen), erakunde laguntzaileekin bilerak egiten jarraitu dute, agiria bera balioesteko eta ebaluatzeko, eta baita ondo funtzionatzeko ote duen ikusteko ere. Parte hartze handiko bilerak dira. Gaur egun, gainera, Montsenyko Jabeen Elkartarekin lanean ari dira, ea adostasun batera iristen diren jabeen baimenak komunikatzeko eta izapidetzeko. Azkeneko bileran, erabaki zuten Montsenyko turismo-enpresaburuei ere gonbidapena egitea, elkarrekin lan eginez ea lortzen duten kirol-ekitaldi horiek lurraldearen ekonomia bultzatzeko eta garatzeko balio izatea. Lasterketen autoebaluaketa eta ebaluaketa egiteko agiri bat ere ari dira lantzen, agirian jasotako irizpideak betetzen diren edo ez jakitearren.

Zer ondo.	Agiria hasiera-hasieratik denek batera landu dutenez, bileretan parte hartu duten erakundeek beretzat hartzen dute eta ez dute eragozpenik haren berri zabaltzeko edo hango aholkuak betetzeko. Eta, horrela, agiria betetzen ez duten enpresak edo beste erakunde batzuk atzematen ere laguntzen dute.
Zer eskas.	Agiriak dakartzan aholkuak beteko direla bermatu ezin. Erakundeen eta parkearen artean dagoen parte hartzeko gogoari eutsi ezin. Ez dago zehapen-araudirik irizpideak betetzen ez dituzten erakundeak behartzeko, ez zaie ezer gertatzen.
Langileak eta materialak.	Parkeko teknikariak, bilerak prestatzeko eta aurrera eramateko.
Kontaktua.	Helbide elektronikoa: p.montseny@diba.cat
Informazio gehiago.	http://parcs.diba.cat/documents/155678/5243193/DocumentBonesPractiques.pdf/82a47a71-ff0c-48d8-8c4e-6851006ac18f

Titulua.	Parc Natural del Cadí-Moixeró-n mendi-lasterketa bat baimentzeko baldintzak.
Erakundea/Administrazioa.	Parc Natural del Cadí-Moixeró. Generalitat de Catalunya.
Dokumentu-mota.	Kirol-ekitaldi bat baimentzeko baldintzak.
Data.	2010.
Kokapena.	Parc Natural del Cadí-Moixeró. Bartzelona. Catalunya.
Deskribapen labur bat.	Gida moduko bat da, parke naturalean mendi-lasterketa bat egiteko baimena eskatzen dutenean errazago jakiteko zer-nolako baldintzak eta ezaugarriak eduki behar diren kontuan baietz edo ezetz erantzuteko. Baldintzak hainbat arlotakoak dira: ibilbideak, urtaroak, mendian eragiten dituen kalteak, non jarri kontrolak + irteera + helmuga, gizartearen eta ekonomian eragindako ondorioak, jende-ugaritzea, baimenak, korrikalarien jokaera eta abar.
Zer ondo.	Jartzen du lasterketa lehenagotik seinalaztaturik dauden bideetatik egin behar dela; antolatzaileei zeregin batzuk agintzen dizkie, babesgunea hobetearren; ondorio kaltegarri batzuk aurreikusten ditu, eta baita nola ekidin ere.
Zer eskas.	Ez dakite nahikoa ondo zer-nolako ondorioak eragiten diren ibilbidean bertan; zenbatetsi gabe daukate korrikalarien pasaerak zenbat hondakin eragiten duen; oraindik ere korrikalariak eta antolatzaileak hobeto jabetu beharra daukate mendian eragin daitezkeen kalteez.
Langileak eta materialak.	Parke naturala kudeatzeko dagoen lantaldea eta mendizainak, jarritako baldintzak betetzen diren begiratzeko.
Kontaktua.	Jordi Garcia Petit, Parc Natural del Cadí-Moixeróko zuzendaria. La Vinya kalea, 1 (08695)-Bagá. Bartzelona. Helbide elektronikoa: jgarcia@gencat.cat
Informazio gehiago.	http://parcsnaturals.gencat.cat/cadi

Titulua.	Gehienez ere zenbat parte-hartzaile proba-mota edo jarduera-mota

bakoitzean.		
Administrazioa/Erakundea	Parc Natural de la Serra de Collserola-ko partzuergoa.	
Dokumentu-mota.	Agiri tekniko bat da. Proposamen bat lantzen du, proba-mota edo jarduera-mota bakoitzean gehienez ere zenbat jendek parte har dezakeen zehazte aldera.	
Data.	2015.	
Kokapena.	Parc Natural de la Serra Collserola. Bartzelona. Catalunya.	
Deskribapen labur bat.	JARDUERA ETA IBILBIDEA	Gehienez ere zenbat parte-hartzaile.
	Lehiatzeko lasterketak; 20 km baino gehiago; ibilbidearen % 80 pistetatik, perimetro aldetik, inguru erdi naturaletatik eta garatuetatik.	500 lagun.
	Lehiatzeko lasterketak; gehienez ere 20 km; oso-osorik pistetatik.	500 lagun.
	Lehiatzeko lasterketak; gehienez ere 20 km; oso-osorik pistetatik ez.	300 lagun.
	Edonorentzako ibilaldiak; gehienez ere 10 km; oso-osorik pistetatik.	500 lagun.
	Edonorentzako ibilaldiak; gehienez ere 10 km; oso-osorik pistetatik ez.	300 lagun.
	Bizikleta-irteerak.	200* lagun.
	Umeen ibilaldia.	2.000 lagun.
	Barcelona Magic Line	1.000 lagun.
	* 25 parte-hartzailetatik aurrera, irteera txandaka egin behar da.	
	Ibilbide beretik edo naturaguneko leku beretik proba bat baino gehiago pasatzen bada, proba horietako bakoitzean zenbat parte-hartzaile dagoen begiratu beharko da, urte bakoitzean inoiz ere ez dadin egon 3.000 parte-hartzaile baino gehiago km-ko. Partaide-kopuru horretara iristen direnean, ibilbide horretan ezingo da beste probarik egin datorren urtera arte. Salbuespen-salbuespen modura, 5.000 parte-hartzaileetara iristeko aukera ere badago, baina soilik parkeko perimetro aldean edo inguru erdi natural eta garatuetan (adibidez, Passeig de les Aigües). Gaueko jarduerarik egitea onartzen bada, ezin da 150 parte-hartzaile baino gehiago onartu.	
Zer ondo.	Irizpideak parke naturaleko udalekin adostuta daude.	
Zer eskas.	Oraindik ez dute ebaluatu ea partaide-kopuru horiek egokienak diren.	
Langileak eta materialak.	Hiru laguneko lan-taldea lanaldi betean, bai barruko lan teknikorako bai kanpoko lana egiteko mendizale-elkarteekin eta udalekin batera.	
Kontaktua.	Isabel Raventos Gastón, Consorci Parc de Collserola. Helbide elektronikoa: iraventos@parccollserola.net	
Informazio gehiago.	http://www.parcnaturalcollserola.cat	

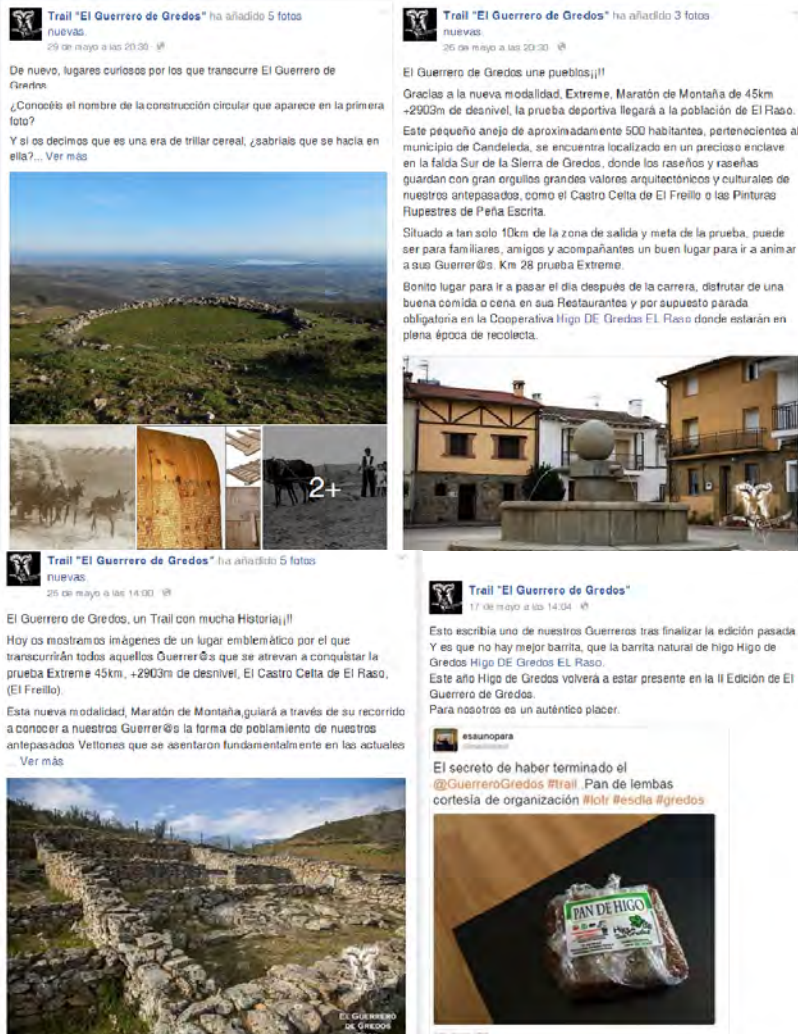
Titulua. “Matagalls- Montserrat” lasterketako abiapuntua eta ibilbidea aldatzea.
Parc Natural del Montseny.

Administrazioa/Erakundea.	Parc Natural del Montseny. Bartzelonako Diputazioa.
Dokumentu-mota.	Neurri zuzentzailea.
Data.	20015eko abuztua.
Kokapena.	Parc Natural del Montseny.
Deskribapen labur bat.	Matagalls-Montserrat 85 km-ko ibilaldi bat da, erresistentziakoa, oso sona handikoa Katalunian. Graciako mendizale-elkarteak antolatzen du; jende askok parte hartzen du (3.000); eta aurtengoan 37. urteurrena beteko du. Abiapuntua Matagalls tontorrean zuen, hain justu ere ekologiarengatik eta ikusmiragatik parkean bereziki babesturik dauden puntuetako batean. Antolakuntza eta parkea 90eko hamarkadatik aritu dira hizketan, ea ezin zuten beste nonbaitetik abiatu, tontorrean kalteak eragitea bereziki erraza baita. Adostu zuten Collformic-etik abiatuko zirela, eta, horrela, aurrerantzean ibilbidea ez zela tontorrera igoko. Baina beste abiapuntu hori ere ez zen oso aproposa, alegia, han zaila da aparkatzea, eta korrikalarien eta laguntzaile-ikusleen joan-etorriak nahasmen itzela sortzen zuen irteera-puntuan. Antolatzaileekin bilera zenbait egin ondoren, erabaki zen ibilbidea aldatu beharra zegoela —dezente aldatu ere— eta herri batetik hasiko zela. Horrek, gainera, berez ere badakartza abantaila batzuk.
Zer ondo.	Antolakuntzak eta parkeak jarrera ona izan dute ibilbidea aldatzeko. Abiapuntua herri batean egokituta, parketik at uzten dute 3.000 lagunengatik abiatze horrek eragiten duen presioa, eta herriko ekonomiari mesede egin dakioke.
Zer eskas.	Oraindik ez dituzte ebaluatu aldaketa horrek eragindako ondorioak.
Langileak eta materialak.	Parke naturaleko teknikariak.
Kontaktua.	Helbide elektronikoa: p.montseny@diba.cat
Informazio gehiago.	http://parcs.diba.cat/web/montseny

Titulua.	Mendi-lasterketen konpentsazio ekonomikoa Cadí-Moixeró Parke Naturalean.
Administrazioa/Erakundea.	Cadí-Moixeró parke natuala. Generalitat de Catalunya.
Dokumentu-mota.	Mendi-lasterketa garrantzitsuenetan, parkerako ordain modura, zer edo zer egin behar izaten da edo zenbateko bat jarri. Orain, kontua da ea zer egin daitekeen gai horren kudeaketa hobetzeko.
Data.	2012tik 2016ra.
Kokapena.	Cadí-Moixeró parke natuala. Bartzelona, Lleida eta Girona. Catalunya.
Deskribapen labur bat.	Mendiko lasterketa txikietan, hau da, mendizale-elkarrekin antolatu eta jende gutxiak parte hartzen duen lasterketetan, ez da inolako ordain ekonomikorik eskatzen, baina bai gauza batzuk egin ditzatela parkeko bide-saretik lasterketarako erabiltzen dituzten bideak txukuntzeko. Irabazi asmoz antolatzen diren eta korrikalari askok parte hartzen duten lasterketetan soilik planteatu da ordain-sistema bat, bi adarretakoa. Alde batetik, ekarpen ekonomiko finko bat negoziatzen da; enpresak ordainduko du eta parkeko

	bide-sarea mantentzeko lanak finantzatzeko izango da; bestetik, beste kopuru bat egongo da —ez da finkoa izango—, korrikalariak eman ahal izango dutena babesgunea kudeatzen laguntzeko. Nola egingo duten? Izena emateko fitxan laukitxo bat egongo da, eta korrikalari bakoitzak, bertan, 1 edo 2 €ko ekarpena markatuko du, parke naturalaren barruko kudeaketa-proiektu jakin baterako. 2015ean, horrela bildutako dirua enpresa antolatzaileak ordaindu zuen kopuruaren antzekoa izan zen, Ultra Pirinioetako lasterketan hain zuzen ere, hor besterik ez baita sistema hau martxan jarri. Lasterketa amaitu ondoren, bi moduetara zenbat diru bildu den jakinik, korrikalariei aukeran eskaini zaizkien proiektuetako zeini ekingo zaion erabakiko da (konparazio baterako, interes handiko bide bat txukuntzea), lanak egiteko enpresa bat aurkituko da, eta beharrari ekingo zaio parke naturalaren zuzendaritza teknikoaren pean. Zuzenean enpresa antolatzaileak kontratatuko eta ordainduko du proiektua.
Zer ondo.	Aukera polita da korrikalariak ere beren apurra egin ahal izan dezaten parke naturaleko zer edo zer kudeatzeko eta hobetzeko. Errazago jabetuko dira zein garrantzitsua den parkea zaintzea eta ondo erabiltzea. Ez dago administrazio-izapiderik tartean; prozedura sinplea da beraz. Aurrekontuak urri antzean dabiltzan garai honetan, parkearen kudeaketa-gaitasuna indartzeko aukera. Ikus daiteke lasterketok zuzen-zuzenean egin diezaioketela mesede naturagune babestuari.
Zer eskas.	Derrigorra du konfiantzazko harremana egotea natur parkeko kudeatzaileen eta lasterketa-antolatzaileen artean. Prozedurak ez ditu administrazioaren arauak betetzen, gaur egun ez baitago horrelako araurik bat ere.
Langileak eta materialak.	Parke naturaleko langileetako bat koordinatzaile tekniko modura, lanaldi erdian.
Kontaktua.	Jordi García Petit. Cadí-Moixeró parke naturaleko zuzendaria. Helbide elektronikoa: jgarciap@gencat.cat
Informazio gehiago.	http://parcsnaturals.gencat.cat/cadi

Titulua.	Mendiko lasterketak: balio naturalen eta kulturalen erakustoki.
Administrazioa/Erakundea.	Candedako Udala/El Guerrero de Gredos. CD ARETHE Candeda.
Dokumentu-mota.	Zer egin daitekeen mendiko lasterketa baten berri emateko: gizarte-sareetan mezuak itsatsi eta lasterketaren web-ean informazioa jarri.
Data.	2016ko iraila (bigarren urtea).
Kokapena.	Candeda (Avila).
Deskribapen labur bat.	Asmoa da eskualdean kirol-turismoa sustatzea, baina arduraz, parte-hartzaileei Gredoseko balio naturalak erakutsiz, eta baita zer dagoen kulturaren, arkitekturaren eta historiaren aldetik ere. Korrikalariak ibilbidean zer topatuko duten jakin dezaten, aldian behin web orrira eta sare sozialetara jotzen da eta kulturaren, arkitekturaren edo naturaren aldetik ikusteko moduko zer dagoen erakusten da, mezuak, argazkiak eta ilustrazioak argitaratuz —azalpen labur bat ere badute—. Herriko beste talde eta kolektibo batzuek ere parte hartzen dute, boluntario, proba antolatzen; eta beren produktuak eta zerbitzuak eskaintzen dituzte saritarako.

	Trail "El Guerrero de Gredos" ha añadido 5 fotos nuevas. De nuevo, lugares curiosos por los que transcurre El Guerrero de Gredos. ¿Conocéis el nombre de la construcción circular que aparece en la primera foto? Y si os decimos que es una era de trillar cereal, ¿sabríais que se hacía en ella?... Ver más Trail "El Guerrero de Gredos" ha añadido 3 fotos nuevas. El Guerrero de Gredos una pueblos!!! Gracias a la nueva modalidad, Extreme, Maratón de Montaña de 45km, +2903m de desnivel, la prueba deportiva llegará a la población de El Raso. Este pequeño anejo de aproximadamente 500 habitantes, perteneciente al municipio de Candeleda, se encuentra localizado en un precioso enclave en la falda Sur de la Sierra de Gredos, donde los raseños y raseñas guardan con gran orgullo grandes valores arquitectónicos y culturales de nuestros antepasados, como el Castro Celta de El Freillo o las Pinturas Rupestres de Peña Escrita. Situado a tan solo 10km de la zona de salida y meta de la prueba, puede ser para familiares, amigos y acompañantes un buen lugar para ir a animar a sus Guerreros. Km 28 prueba Extreme. Bonito lugar para ir a pasar el día después de la carrera, disfrutar de una buena comida o cena en sus Restaurantes y por supuesto parada obligatoria en la Cooperativa Higo DE Gredos El Raso donde estarán en plena época de recolecta. Trail "El Guerrero de Gredos" ha añadido 5 fotos nuevas. El Guerrero de Gredos, un Trail con mucha Historia!!! Hoy os mostramos imágenes de un lugar emblemático por el que transcurrirán todos aquellos Guerreros que se atrevan a conquistar la prueba Extreme 45km, +2903m de desnivel, El Castro Celta de El Raso, (El Freillo). Esta nueva modalidad, Maratón de Montaña, guiará a través de su recorrido a conocer a nuestros Guerreros la forma de poblamiento de nuestros antepasados Vettonos que se asentaron fundamentalmente en las actuales... Ver más Trail "El Guerrero de Gredos" 17 de mayo a las 14:04 Esto escribía uno de nuestros Guerreros tras finalizar la edición pasada... Y es que no hay mejor barrita, que la barrita natural de higo Higo de Gredos Higo DE Gredos EL Raso. Este año Higo de Gredos volverá a estar presente en la II Edición de El Guerrero de Gredos. Para nosotros es un auténtico placer. El secreto de haber terminado el @GuerreroGredos Trail. Pan de lembas cortesía de organización #lotr #esdla #gredos
Zer ondo.	Sare sozialak eta lasterketako weba tresna sinpleak baina egokiak dira lasterketara joango den jendeari edozein mezu helarazteko. Lasterketak onura dakarkio herriari, eta Candeledako bizilagunak harro daude hartaz.
Zer eskas.	
Langileak eta materialak.	Langile eta baliabide ekonomiko gutxi behar ditu.
Kontaktua.	Helbide elektronikoa: INFO@ELGUERRERODEGREDOS.COM
Informazio gehiago.	http://elguerrerrodegredos.com/

Titulua.	Mendiko lasterketek zer-nolako ondorioak eragiten dituzten naturagune babestuetan: diagnosia.
Administrazioa/Erakundea.	Generalitat de Catalunya. Lurralde eta Jasangarritasun Saila.
Dokumentu-mota.	Ingurumenaren gaineko eraginaren azterlana.
Data.	2015eko abendua.

Kokapena.	Cap de Creuseko parke naturala, Garrotxako Sumendietako parke naturala eta Cadí-Moixeró-ko parke naturala. Girona, Catalunya.
Deskribapen labur bat.	Ingurumen-azterketa bat da. Zehaztu nahiko luke ea parke horietan mendiko lasterketek zer-nolako ondorioak/kalteak eragiten dituzten. Mendiko lasterketetan, badira ingurumen-txosten batzuk derrigor idatzi beharrekoak; bada, diagnosi honetan bildutako informazioari esker haiek idazteko oinarritzko irizpide batzuk jarri ahal izan dira. Azterlan bera egin zen hiru parkeetako bakoitzean. Guztira, hiru azterlan.
Zer ondo.	Mendiko lasterketa batek benetan zer kalte eragiten duen aztertzea. Geologia, hidrogeologia eta inguru biotikoa aztertu dira. Eragindako kalteak zenbatesteko aukera egon da. Lasterketa baimentzeko eta baldintzak jartzeko orduan kontuan hartu beharreko gomendio batzuk dakartza.
Zer eskas.	Agirietan, azkenean, jartzen du parametro batzuk zehatzago aztertzea komeniko litzatekeela eragindako kaltea guztiz zehazteko.
Langileak eta materialak.	Ingurumen-zerbitzuetako kanpoko enpresa bat kontratatu dute. 6.037 €/azterlana.
Kontaktua.	Victoria Riera (Cap de Creus-eko Parke Naturala). Helbide elektronikoa: victoria.riera@gencat.cat Xavier Puig (Garrotxako Sumendietako parka naturala). Helbide elektronikoa: wfxpuig@gencat.cat Jordi García (Cadí-Moixeró parke naturala). Helbide elektronikoa: jgarciap@gencat.cat
Informazio gehiago.	Azterlan hauek oraindik ez dira jendaurrean zabaldu.

7. ERREFERENTZIA INTERESGARRI BATZUK

- Baena-Extremera, A.; Granero-gallegos, A.; Luque, P. y Rebollo, S. 2012. Análisis de las medidas de impacto ambiental en los raids de aventura en España. *Interciencia*, 37 (10): 729 – 735.
- Benayas, J.; Oñorbe, M. eta Horcajo, L. 2015. *Propuesta de medidas de gestión ambiental para la sostenibilidad de las carreras por montaña en espacios naturales protegidos*. Ekologia Saila. Madrilgo Unibertsitate Autonomoa. Madril. 18. or.
- Madrilgo Erkidegoa. Ingurumen, Toki Administrazio eta Lurralde Antolamendu sailburua. 2015. *Criterios para la regulación de las pruebas deportivas en el Parque Nacional de la Sierra de Guadarrama* (<http://parquenacionalsierraguadarrama.es/administracion/tramites/200-criterios-para-la-regulacion-de-las-pruebas-deportivas>)
- Diputació de Barcelona i Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC). 2016. *Document de bones pràctiques per a activitats excursionistes organitzades a la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona*. Xarxa de Parcs Naturals. Bartzelona. 8pp. (<http://parcs.diba.cat/documents/8684295/69541470/DocumentBonesPractiquesXPNFEEC.pdf/59aa928b-4ead-4384-8154-06dd2bbc93b4>)
- Farias, E; Seguí, J. eta Ferrer, R. 2016. *El Trail running en España. Diagnósis de la situación actual*. Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya.
- Espainiako Probintzien eta Udalerrien Federazioa. 2011. *Guía de buenas prácticas ambientales para la celebración de eventos deportivos*. Madril. 54. or.
- Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa (FEDME). 2002. *Procedimiento para el control medioambiental de las competiciones de "carreras por montaña"*. 6. or.
- Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa (FEDME). 2011. *Incidencia socioeconómica y ambiental de las carreras por montaña en el medio rural y natural en España*. Madril. 40. or.
- Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa (FEDME). 2011. *Sarbide-gunea eta natura. 2011ko memoria*. 16. or.
- Espainiako Mendi eta Eskalada Federazioa (FEDME). 2014. *Reglamento de competiciones de carreras por montaña FEDME*. 36. or.
- Fernández Arroyo, R. 2015. Cuando correr por montaña deja de ser un deporte amable. *Quercus*, 347 (78 – 81).
- Fuster, J.; Farias Torbidoni, E.; Gil, G. eta Seguí, J. 2014. Análisis de Trekorientación Bosque de Poblet: un evento deportivo sostenible en el medio natural. *Apunts Educación Física y Deportes*, 115: 61 – 71.
- Gomez-Limón, J. eta García, V. 2014. *Capacidad de acogida de uso público en los espacios naturales protegidos*. Cuadernos de la Red de Parques Nacionales. 3 zk. CENEAM, Parke Nazionalen Organismo Autonomoa. Nekazaritza, Elikadura eta Ingurumeneko Ministerioa 84. or.

- Geología i Medi Ambient (AXIAL). 2015. *Avaluació d'impacte d'erosió, riscs, geomorfològics i vulnerabilitat del medi natural. Traça de la Ultra Mallorca en el Paratge Natural de la Serra de Tramuntana*. 113. or.
- Geología i Medi Ambient (AXIAL). 2015. *Diagnosi dels efectes de les curses de muntanya i curses Btt al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa*. 109. or.
- Geología i Medi Ambient (AXIAL). 2015. *Diagnosi dels efectes de les curses de muntanya al Parc Natural del Cadí Moixeró*. 109. or.
- Geología i Medi Ambient (AXIAL). 2015. *Diagnosi dels efectes de les curses de muntanya i ultra trails: erosió, riscs geològics i vulnerabilitat del medi natural del Parc Natural de Cap de Creus*. 102. or.
- Kanarietako Gobernua. *Instrucciones de 21 de mayo de 2013, para la autorización de actividades extraordinarias en los Parques Nacionales de Canarias*. Kanarietako Aldizkari Ofiziala 109 zk. (15074 – 15079).
- Green Cross España. 2010. Deporte y turismo activo en espacios naturales protegidos. *Kirolari eta Turismo aktiboari buruzko 1. jardunaldiak, 2010eko maiatzaren 7-8. Denia*. 16. or.
- Luque Valle, P.; Baena-Extremera, A. eta Granero-Gallego, A. 2011. Buenas prácticas para un desarrollo sostenible en los eventos deportivos en el medio natural. *Interciencia*, 36 (7): 531 – 537.
- Michaux, C. 2013. *Guide des mesures de limitation et de reparation des impacts sur l'environnement suite aux courses de "The North Face Ultra Trail du Mont Blanc"*. Université de Savoie. Nanncy. 43. or.
- Oñorbe, M. 2014. *Evaluación impacto ambiental carreras por montaña. Carrera por montaña "Demandafolk"*. Demanda mendia. Burgos 65. or.
- Oñorbe, M. 2015. *XXV Cross de los tres refugios*. Fichas ambientales del circuito oficial madrileño de carreras por montaña 2015 de la Federación Madrileña de Montañismo. FMM. Madril. 34. or.
- Oñorbe, M. 2015. *XXIX Cross de Las Dehesas*. Fichas ambientales del circuito oficial madrileño de carreras por montaña 2015 de la Federación Madrileña de Montañismo. FMM. Madril. 35. or.
- Oñorbe, M. 2015. *II KM vertical La Najarra*. Fichas ambientales del circuito oficial madrileño de carreras por montaña 2015 de la Federación Madrileña de Montañismo. FMM. Madril. 30. or.
- Oñorbe, M. 2015. *XIX Maratón Alpino Madrileño*. Fichas ambientales del circuito oficial madrileño de carreras por montaña 2015 de la Federación Madrileña de Montañismo. FMM. Madril. 37. or.
- Oñorbe, M. 2015. *VI Memorial Fernando García Herreros*. Fichas ambientales del circuito oficial madrileño de carreras por montaña 2015 de la Federación Madrileña de Montañismo. FMM. Madril. 30. or.
- Université de Savoie. 2010. *Étude d'impact de "The North Face Ultra-Trail de Mont-Blanc 2010"*. Centre Interdisciplinaire Scientifique de la Montagne. Annency. 31. or.

Praktika onen gida, mendiko lasterketak ingurune natural babestuetan egiteko.

Beste erreferentzia eta baliabide batzuk.

- Mont Blanc-eko Ultra Traila: ingurumen-arloko praktikei buruzko bideoa.
https://manuelmedioambiente.wordpress.com/2015/06/06/video_utmb/

8. GLOSARIOA

Naturan antolatutako jarduerak (gida honen arabera). Naturan egiten den edozein jarduerak kolektibo eta antolatu. Parte-hartzaileak oinez doaz (pausoka edo korrika), antolakuntzak jarritako ibilbidetik. Ez du axola distantzia zein den edo maldak zer zailtasun eragiten duen.

Ingurumen-arbitroa. Lasterketa-antolatzaileek jarritako langilea, begiratzen duena ea betetzen diren probaren ingurumen-txostenean ezarritako neurriak. Bere lana egiteko berariazko prestakuntza eduki beharko du.

Baimena. Administrazioak ematen du. Jarduera bat egiteko aukera dakar, adibidez mendiko lasterketa bat, aurretiaz jarritako baldintza batzuen pean. Protokoloak eta kasuistika — zein kasutan den derrigorra baimena eskatzea —, ingurumen-administrazio bakoitzak bereak edukiko ditu. Lasterketa-antolatzaileak eskatu behar du baimena, ingurumen-administrazioak kasuan kasu eskatzen dizkion agiriak ekarri.

Janari-mahaia. Antolakuntzak mugatzen duen leku edo inguru bat korrikalariei jan-edana eskaintzeko. Batzuetan, gainera, osasun-postu bat, atsedene-leku bat edo korrikalariak erretiratzeko gune bat ere egongo da. Ibilbidean sortzen diren zakarrak biltzeko eta erretiratzeko puntua ere bada, zakarrak sortzen bada.

Balizak. Ibilbidea markatzeko erabiltzen diren elementuak. Mendiko lasterketetan, oso erraz ikusteko moduko materialak erabili behar dira, eguraldiak apurtu ezinak eta bildu errazak. Mendiari kalterik ez egiteko moduko lekuetan jarri behar dira.

Briefinga (irekiera). Lasterketa baino lehenago egiten den bilera bat (aurreko gauean). Bertan, antolakuntzak korrikalariei ibilbidearen gaineko azalpena ematen die: non egongo diren janari-mahaiak, zer egongo den jateko eta edateko, osasun-postuak non, probaren deskripzio orokor bat (zailtasunak, non zertan ibili kontuz, lurra nolakoa, arriskuak), kategoriak eta sariak, ordutegiak, korrikalariaren araudiak eta ikusleentzako datu interesgarriak. Eta, batzuetan, lasterketa egiten den ingurua nolakoa den ere deskribatzen da.

Proben urteko egutegia. Tresna sistematizatu bat da, babesgunea kudeatzen duen administrazioak erabiltzen duena mendi-lasterketak urtean zehar kronologikoki antolatzeko. Hari esker, administrazio horrek behar bezala zenbatetsi, planifikatu eta kudeatu ditzake baimena behar duten probak egiteko aurkeztzen diren eskariak.

Harrera-gaitasuna. Ea leku jakin batean gehienez ere zenbat korrikalari eta ikusle har daitekeen ekologian ahalik eta kalterik txikiena eraginda eta denak ahalik eta gusturen utzita: korrikalariak, ikusleak eta beste erabiltzaile batzuk.

Orientazio-lasterketa. Mendian egiten den lehiaketa bat. Mendian puntu jakin batzuk jartzen dira eta, mapa eta iparrorratz batez lagunduta, haiek aurkitzea da helburua. Bi eratakoak izan daitezke: oinez edo bizikletaz egiten direnak.

Mendiko lasterketa. Kirol-espezialitate bat da. Lasterketak izaten dira, mendi txiki, ertain edo altuetan, udan edo neguan, korrika, ahalik eta lasterren eta naturarekiko begiramenik handienarekin egiten direnak.

“Ultra” lasterketa. Ibilbideak 80 Km izan behar ditu gutxienez, eta, gorabehera guztiak metatuta, irteera eta helmuga artean gutxienez 4.000 metroko desnibel positiboa.

Debriefinga (itxiera). Bilera tekniko bat, kirol-ekitaldiaren antolatzaileen eta administrazio-arduradunen artean egiten dena. Aztergaiak: proba nola joan den, gorabeherak, kalterik eragin den, eta fidantzen itzulera.

Kalteak identifikatzeko eta zuzentzeko agiria. Txosten teknikoaren zati bat, funtsezkoa. Lasterketa dela-eta babesgunean sor daitezkeen kalteak identifikatu eta minimizatu egin nahi ditu, haien norainokoa zehaztu eta ahalik eta gehien murrizteko neurriak definitu.

Duatloia. Banakako erresistentzia-proba. Bi diziplina bateratzen ditu: bizikleta (mendikoa edo errepidekoa), eta lasterketa.

Fidantza. Diru-kopuru bat, proba-antolatzaileak administrazioaren esku utzi behar izaten duena badaezpada ere, ingurumen-txostena urratuta edo bete ezta kalteren bat eragiten bada, hura zuzentzeko.

Gaueko ordutegia. Ilunabarra baino ordubete lehenagotik egunsentia baino ordubete berandurago arte doan denbora-tartea.

Ingurumen-arrastoa. Irauten duen ziklo osoan proba batek behar duen baliabide-kontsumoaren neurria: plangintzan eta diseinuan, exekuzioan eta amaieran. Hiru gauza neurtuko dira: energia-kontsumoa (garraioa barne), ur-kontsumoa eta hondakin-sorrera.

Azken ebaluaketari buruzko txostena. Txosten bat, proba amaieran eta proposaturiko neurriak aplikatu ondoren egingo dena. Probak eragin dituen kalteak eta ustekabeen sortu diren arazoak azaldu beharko ditu. Badira hiruz gauza ebaluatu beharrekoak: hondar-kaltea edo erresiduala, hartutako neurrien eraginkortasuna eta hurrengo urteetarako hobekuntza-proposamenak. Ezinbesteko agiria beste proba bat egin ahal izateko.

Martxa. Jarduera antolatua. Bada ibilbide bat definiturik eta planifikaturik, eta parte-hartzaileek hura amaitu behar dute, oinez, hau da, korri egin gabe.

Neurri zuzentzailea. Zer egiten den mendi-lasterketak ingurumenean eragindako kalteak edo ondorioak zuzentzeko.

Txosten teknikoa. Agiri tekniko bat. Bertan datoz jasota probaren deskripzio orokorra, kalteak identifikatzeko eta zuzentzeko agiria eta korrikalariaren araudia. Proba antolatzen duen entitateak aurkeztu behar dio babesgunea kudeatzeko ardura duen administrazioari.

Antolatzailea. Mendiko lasterketaren sustatzailea, konbokatzailea, arduraduna edo zuzendaria. Berdin dio dirua irabazteko asmoz edo beste edozertarako egiten duen. Pertsona fisikoa edo juridikoa izan daiteke.

Denbora-zigorra (penalizazioa). Korrikalariari jartzen zaion zigorra korrikalariaren araudiko ingurumen-betebeharretakoren bat urratzen duenean.

Abentura-raida. Diziplina bat baino gehiago nahasten da: orientazio-lasterketa, mendiko bizikleta, arroilen jaitsiera, eskalada, tirolinak, kanoak eta abar. Proba hasi arte ibilbidea ezkutuan edukitzen dute antolatzaileek, kirolariek orientazioan zein trebeak diren erakuts dezaten.

Korrikalariaren araudia. Korrikalariaren obligazio eta betebeharrei buruzko informazio guztia jaso behar duen araudia, baita ingurumenarekiko jokaera begirunetsuak ere.

Erresilientzia. Ingurumenak duen gaitasuna aldaketak bere baitara biltzeko baina bere egitura-eta funtzionalitate-ezaugarriak gehiegi aldatu gabe, hau da, bere jatorrizko egoerara itzuliz behin aldaketa “amaitu” ondoren.

Erantzukizun zibileko aseguru. Nork zer estaltzen duen: asegurdunak, aseguru-kontratuan aurreikusita dagoen zer edo zer eginez, hirugarrenei kalterik eragiten badie eta, bera (aseguruduna) izanik ondorioen erantzule zibila, kalte-ordaina eman behar badie, aseguratzailerak arrisku hori estaltzen du aseguru honen bidez.

Triatloia. Hiru kiroletako proba: igeriketa, bizikleta (mendikoa edo errepidekoa) eta lasterketa, askotan mendikoa.

Ikusleentzako lekuak. Lasterketako ikusleak egoteko prestaturiko lekuak. Behar bezala seinaleztaturik egon behar dira, erraz iristeko moduan, inguru hauskorrenetatik urrun, eta korrikalariak zer ordutan pasako diren ere jarrita eduki behar dute. Ahal dela, janari-mahaietatik hurbil egon behar dute.

ERANSKINAK.

I. eranskina. Kalte-motak, kalteen ezaugarrien arabera.

Zenbateraino konpon edo zuzen daitezkeen da kalteak zenbatesteko modu bat (inguruaren erresilientzia edo malgutasuna).

Gerta daitezkeen kalteen sailkapena, kalteen ezaugarrien arabera.

- *Kalte iraunkorra*: aurreko urteetan ere antzeman zitzaion.
- *Kalte metatua*: proba bera urte batean baino gehiagotan egiten denez eta ibilbidea berbera denez, kaltea metatu egiten da.
- *Kalte aurreikusgarria*: litekeena da dena delako kalte hori gertatzea probaren ondorioz.
- *Kalte berria*: proba egiteagatik sortu da kaltea (karpak instalatzeagatik, janari-banaketa, korrikalarien ibilia, ikusleek...).
- *Aurretiazko kaltea*: kirol-proba baino lehenago ere eginda dago kaltea; hori bai, probaren ondoren areagotu egiten da, kasuaren arabera gehiago edo gutxiago.
- *Kalte zuzengarria*: hondatu aurreko hasierako egoerara itzul daiteke, hau da, kaltea behin-behinekoa da eta ingurua lehengo egoerara itzultzen da (hurrengo lasterketara arte). Eta baliteke bi azpi-mota ere egotea:
  - *Kalte autonomo zuzengarria*: aldatu den ingurua atzera lehengo egoerara itzuliko da inork ezer egin beharrik gabe, lasterketak ez du kalte metagarriarik sortzen.
  - *Kalte bere kasa zuzen ezina*: gizakiak zer edo zer egin beharra dauka ingurua hasierako egoerara itzul dadin (neurri zuzentzaileak).
- *Kalte zuzen ezina*: ez dago atzera hasierako egoerara itzultzerik. Kalteak ingurumena aldatuta utzi du. Baina zer edo zer egin daiteke horrelako kalteak ekiditeko, murrizteko edo konpontzeko.

II. eranskina. Kalteak zuzentzeko edo leuntzeko neurrien deskripzioa.

Ingurua lasterketa baino lehenago bezala uzten saiatzeko dira neurri zuzentzaileak. Ibilbide-zati bakoitzak bere neurriak izan beharko ditu zehazturik, kalteak nolakoak diren eta nola zenbatesten diren gorabeheran.

Kalteen arabeko neurri-tipologia.

Kaltea ekiditeko neurriak. Gerta litezkeen kalteak saihesteko neurriak (ibilbidea aldatzea intereseko lore-leku bat ez zapaltzearren, fauna bakean uztearren eta abar).

Kalte murrizteko neurriak. Kaltea saihestu ezin denean, murrizteko ahaleginak egin behar dira. Kaltea leuntzen lagundu behar dute.

Kalte zuzentzeko neurriak. Ingurumena kaltetu edo hondatu den lekuetan hartzen dira. Kaltea jasan duen ingurua edo espeziea oneratzeko dira. Bi eratakoak dira: berregokitzeko edo birgaitzeko. Proba antolatutako entitateak ere parte hartu behar du neurriok martxan jartzen.

Kalteak ordain bidez berdintzeko neurriak. Kaltea ezin denean saihestu edo ezin denean neurri zuzentzaileak hartuz murriztu. Helburua da ingurumenean eragindako ondorio negatiboak indargabetzea, ekintza positiboak erabiliz. Proba antolatu duen entitatearen ardura izan beharko litzateke neurriok martxan jartzea.

III. eranskina. Datuak biltzeko fitxa. Mendiko lasterketek ingurumenean eragindako gorabeheren buruzko txostena egiteko dira datuok.

Erakunde antolatzailearen edo eskaria egin duen pertsonaren datuak.	
Erakunde sustatzailea/antolatzailea: Helbidea: Telefono mugikorra eta finkoa:	IFZ/IFK:
Jardueraren eta ibilbidearen deskribapen labur bat.	
Probaren izena eta zein motatakoa den: Data:	
Distantzia (km): Zenbat parte-hartzaile: Zenbat ikusle (gutxi gorabehera):	
Zenbat janari-mahai eta non:	
Zer gertatu den ingurumenean. Atzeman dituzuen gorabeherak adierazi eta deskribatu, ez besterik (gorabeherarik gertatu den leku bakoitzean bat bete).	
Gorabehera gertatu den puntuaren edo inguruaren izena:	X koordinatua: Y koordinatua:
Ingurune fisikoan gertatu da gorabehera.	☐ Lurzorua (higadura, bideak zabalagotzea, bide berriak irekitzea) (deskribatu):
Ingurune biologikoan gertatu da gorabehera (x bat jarri gorabehera zein motatakoa den adierazteko).	☐ Flora (ea kalterik egin den zuhaitzetan, zuhaixketan, larreetan, lurrazaleko sustraietan) (deskribatu):
	☐ Fauna (deskribatu):
	☐ Ura (errekak, hezeguneak) (ur-bazterretan edo -azpitan eragindako kalteak) (deskribatu):
☐ Zarata:	Zer zarata-mota eta intentsitatea:
☐ Hondakinak (tipologia eta kantitatea):	

IV. eranskina. Mendi-lasterketa batek eragindako kalteak identifikatzeko fitxa.

Erakunde antolatzailearen edo eskaria egin duen pertsonaren datuak.	
Erakunde sustatzailea/antolatzailea: Helbidea: Telefono mugikorra eta finkoa:	IFZ/IFK:
Jardueraren eta ibilbidearen deskribapen labur bat.	
Probaren izena eta zein motatakoa den: Data:	

Distantzia (km):		Zenbat parte-hartzaile:		Zenbat ikusle (gutxi gorabehera):	
Zenbat janari-mahai eta non:					
Kalteen identifikazioa eta zenbatespena. Atzeman dituzuen kalteak soilik deskribatu eta zenbatetsi (kalterik gertatu den leku bakoitzean bat bete).					
Lekuaren izena:		Atzemandako kalteen argazkiak:			
X koordenatua:					
Y koordenatua:					
Inguru fisikoaren izan dira kalteak (x batez adierazi kaltea).		☐ Higadura (deskribatu):			
		☐ Trinkotzea (deskribatu):			
Inguru biologikoan izan dira kalteak (x batez adierazi kaltea).		☐ Flora (deskribatu):			
		☐ Fauna (deskribatu):			
		☐ Errekak (deskribatu):			
		☐ Hezeguneak (deskribatu):			
☐ Ondare kulturean izan dira kalteak.		Kalteen tipologia (deskribatu):			
☐ Hondakinak (tipologia eta kantitatea):					